Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

в єдности сила

SWOBODA

Рік XVIII. Ню Йорк, Четвер, 18-го серпня 1910. Число 33 — Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, August 18, 1910. No. 33

Оголошенє.

Отсим подаєсь до загального відома всім відділам і їх членам, приналежачим до „Руського Народного Союза,“ що

XI Головна Конвенція „Руського Народного Союза“

відбуде ся

в місті Cleveland, Ohio, почавши від дня 20-го вересня с. р.

Згідно зі статутами Р. Н. С., кождий відділ Р. Н. С., котрий сповнив всї приписи і постанови, приписані статутами тої Орґанізації, має право вибору делеґата на Конвенцію. — Вибір делеґатів має відбутись протягом місяця липня с. р. так, щоби до 19-го серпня (august) с. р. всї делеґати були вибрані, як також їх імена і адреси були заслані до Головного Уряду Р. Н. Союза.

Ні один відділ Р. Н. Союза, котрий не був членом Орґанізації що найменше шість місяців до речинця вибору делеґатів, не має права вибору делеґата. — Ні один відділ Р. Н. Союза, котрий не сповнив всїх своїх обовязків супроти Орґанізації і її статутів, як: неплаченє точного і повного розмету, принимане членів до відділу а до Р. Н. Союза ні, або на оборот, невиконуванє припорученъ Головного Виділу Р. Н. С., не має права вибору делеґата, згідно зі статутами Орґанізації (§ 90 старий статут і § 89 новий статут).

Ніякий відділ не може вибрати за делеґата такого члена, котрий є рівночасно урядником иньшої подібної орґанізації.

Відділи, котрі мають право до більше як одного голосу, застосують ся до § 99 старий статут, § 98 новий статут, як також до § 98 старий статут, § 97 новий статут.

Делеґатом на Конвенцію може бути вибраний кождий член Р. Н. Союза, котрий єсть що найменьше 6 місяців членом Орґанізації та вміє писати і читати. — Відділи, котрі не хотять висилати делеґатів, а хотіли би, щоби їх відділ був заступлений, мають застосуватись до § 96 старий статут і § 95 новий статут.

Місце конвенційної галї, як також порядок Конвенції буде оголошений пізнійше.

McAdoo, Pa., July 9, 1910.

Д. Капітула, головний предсїдатель. — А. Шаршонь, голов. касієр. — С. Ядловский, голов. секретар фінансовий. — Т. Лабовский, голов. секретар рекордовий.

Греко-Кат. Руський Митрополит

ҐРАФ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

приїжджає д. 23. с. м. до Америки.

Отсим ділимо ся з нашими читачами радісною новиною:

Се, про що говорено від давна, чого сподівано ся загально, що було задушевним бажанем усїх — а що однак здавало ся таким далеким здїйсненя, майже неможливим, се стало ся дїйсностю:

Як довідалисьмо ся, Єго Ексцеленція Митрополит Ґраф Андрей Шептицький приїжджає до Америки. Свій приїзд звістив Митрополит телеґрамою Преосьвященому Кир Сотерови — після якої дня 23-го сего місяця Він прибуде до Ню Йорку.

Достойний Гість перебуде до 4-го вересня у нашого Преосьв. Епископа Сотера, а дня 5-го вересня виїде в Його товаристві і в товаристві руських сьвящеників до Montreal, Canada на Евхаристичний Конґрес. По Конґресі навідає Канадийських Русинів і загостить правдоподібно на Конвенцію Р. Н. Союза в Cleveland, Ohio. Опісля звідає деякі церкви на Вестах, та верне до Філядельфії на посьвяченє Руської Катедри, яке відбуде ся дня 2-го жовтня 1910. Дня 4-го жовтня 1910 посьвятить Його Екс. Митрополит враз з Преосьв. Кир Сотером і многим сьвященьством та вірними Угольний Камінь в Yorktown, Va. під будинок Духовного Семинара і під Дім Сирітский та Школу Промислову. Яка дальша програма Його Екс. Митрополита в Америцї поки що ще не знаємо.

Кождий вірний син своєї гр. кат. Церкви і щирий Русин — тїшить ся приїздом найвисшого представника своєї Руської Церкви. А пригадавши собі на виступ Його Ексцеленції в справі руського університету в палаті панів у Відни — де Він так красно і рішучо боронив стремленя Руського Народу — мусимо всї тїшити ся, що сей Високий Достойник прибуває до нас в Америку.

Запевняємо Його Ексцеленцію, що ми Американські Русини уміємо пошанувати і любити тих, котрі боронять наших справ народних, вміємо серцем оцінити кождий труд, положений для добра нашого люду.

Ми гидимо ся лише ренеґатами і зрадниками так Віри сьв. як і народу, а цінимо щирих і характерних членів Руси. —

Витай нам отже Князю Церкви на вільній земли Вашінґтона — та побувши між нами як найдовше — понеси віддих свободи нашій Руській Церкві, нашому поневоленому народови в рідний наш, старий, закований край.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Липень 1910.

Разом виплачено запомог на суму .	$10.400.00
Платня головних урядників за Липень	190.00
Засїданє Контр. Комісії	151.01
Адміністрація Союза за Липень	194.99
Друкарня „Свободи“ за праці і друки	463.43
Весь розхід виносить	$11,399.43

Розмет платить 12,473 членів на цїле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1756 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан „Р. Н. Союза“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 центї.

Член на цїле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. С. Ядловский, гол. секр. Дм. Капітула, гол. предсїд.

F131

Оголошенє.

Дає ся до відомости всім Відділам і членам Р. Н. Союза, що всякі рахунки як також і головні книги Р. Н. Союза зістають замкнені з кінцем сего місяця, щоби можна мати точний рахунок на XI. Головну Конвенцію.

В виду того всї виплати посмертних запомог, котрі мали запасти з початком місяця септембра зістають замкнені; виплата всїх тих запомог наступить аж по XI. Гол. Конвенції Р. Н. Союза.

Д. Капітула, гол. пр.

Боротьба за право.

По роману *К. Є. Францова.* — Переклав *Мих. Атаманюк.*

(Дальше)

Раннним-ранком всї почали лагодити ся в дорогу. В тім почув ся різкий свист зі сторони „Великої Поляни", який вказував прихід чужих людий. Скоро до них прибіг молодший робітник Тараса Томко.

Тарас вже із далека пізнав його і блідий поспішив на стрічу.

— Що стало ся? — спитав він.

Хлопчина передав розмову слідчого з Анницею.

— Підлі собаки! — скрикнули товариші, — до нас вони не є ласкаві зайти, а лякають бабів!

Тарас був найспокійнійший зі всїх.

— Чи він сегодня вертаєть ся? — спитав він.

— Так!

— Тож ми побалакаємо з ним. Юльку, привези менї його цїлого і не нарушеного, тілько йому очи завяжи.

Через дві-три мінути „Сокіл" з кількома товаришами полетїли до Прута. Тарас знов заняв ся приготовленєм до походу. Під ніч почув ся трикратний протяжний свист.

— Ви знаєте, що то значить? — звернув ся Тарас до ватаги. — Вони зблудили і шукають нас. Ано, Омельку і ще хто візьміть смолоскипи і підіть їм на стрічу.

Через хвилю почув ся гомін і тупіт кіньских копит. Перший приїхав „Сокіл".

— Даруй, — звернув ся він до отамана, — дві годинї ми чекали на него коло Прута, а то і дорога доволї погана. Слїдчий вже тут.

— Не нарушений?

— Так, коли лиш не вмер зі страху.

Напівживий Капроньский, цїлий зігнувшись, сидів нерухомо на кони в обнятях Гуцула. Він і не ворухнув ся, ніби то й не про него йшла мова.

— Чи він без памяти? — спитав Тарас Гуцула, що держав Капроньского.

— Нї, — відповів той, — він прокинув ся лиш таким. Він тілько що прошептав менї, що дасть сто ґульденів менї, коли його виратую. Ех, давби я йому кілька прочуханців, та ти заборонив його рушати.

— Розвяжіть його, — приказав отаман. З Капроньского зняли завязку і то що він побачив застановило би і найсьмілїйшого чоловіка здрігнути ся. Перед ним стояла ґорда фіґура Тараса а за ним узброєна товпа, причкнувша до сїдлів коний, кругом дика місцевість, осьвічена ясним полумям, ватри. Капроньский захитав ся зі страху і упав.

— Підніміть його — приказав Тарас. Двох людий піднесло слїдчого та він не міг стояти і упав на колїна.

— Прости, — пробурмотав він протягаючи руки до Тараса.

— Встань! — сказав Тарас, — не бій ся за своє житє, ми з тобою старі приятелї.

Слїдчий з трудом підвів ся, став на рівні ноги, склонив голову і зложив на грудех руки.

— Не буду я з тобою говорити о дїлах, — почав Тарас, — робіть їх як знаєте.

Капроньский трохи запанував над собою.

— Так, — уневиннював ся він, низько кланяючи ся, — я сам скілько разів говорив окружному начальникови, що нїчого гарного не вийде із слїдства проти вас. Ви хоробрі, розумні, і вас любить нарід... Пане мститель!

— Мовчи! — крикнув Тарас. — Я стидаю ся за тебе. Слухай! Менї ніяке дїло до вашого слїдства, я хочу говорити про погрозу, яку ти передав моїй жінцї.

— Змилуй ся! Менї приказано!

— Ось як?! — Тарас пильно поглянув на него.

— Та чогож ти дрожиш, як осиковий лист? Чи не твоя то видумка хоробрий, поважаний чоловічку?

— Нї! — скрикнув слїдчий, — клену ся всїми сьвятими.

— Но, я бачу, що у тебе збирає ся на клятьбу. Але як таки воно? Ви називаєте ся хоронителями права, а поступаєте, як труси і підляки. У вас тисячі жовнїрів і ви не умієте зберегчи себе инакше, як застрашуючи мою жінку і дітий.

— Так, я говорив їм теж саме. Та мої слова не придали ся нінащо.

— Не бреши! Слухай! Ваші погрози не перешкодять менї зробити те, що я уважаю сьвятим дїлом. Замкніть мою жінку і дітий в тюрму; скажіть менї, що завтра вони погибнуть на шибеници, а я все таки сповню, що уважаю своєю повинністю.

— Так!... О...

— Слухай! В той день, коли сповните свою погрозу, я відложу всї свої дїла, щоби заняти ся вами, коломийскими судіями. Горе тодї тому, що попаде в мої руки! Я прикажу повішати вас всїх разом що на найвисшім дереві. І окружного начальника.

У Капроньского задрожали ноги.

— Тілько мене нї, — просив він, — я все був за тобою, проти них.

— Слухай! Перекажи коломийским панам, щоби вони забрали із Зулавців війско. Я прошу о се, із за чоловіколюбства. Тут нема хитрости. Клену ся всїм, що у мене є лиш сьвятим, що не прийду в село, колиб туда і управитель прийшов.

— О... так гарно...

— Мовчи! Слухай! І ще раз повторяю: я нїколи не прийду в село, коли звідтам заберете жовнїрів. Через гузарів зайшло одно нещастє, а тепер, як хоч, прийде друге, не менше попереднього. І ще спамятай: стережи ся сказати панам в Коломиї хоч одно слово неправди. Бо коли збрешеш...

— Змилосерди ся!...

— Но, твоє житє я обіцяв тобі охоронити. Та ти показав ся тут таким підлим брехуном, що заслугуєш кару.

— Острижіть йому волосє*) — звернув ся він до людий.

Не дивлячи ся на всї просьби Капроньского, через пять хвиль голова його виглядала як стерня в пізну осінь.

— Тепер привяжіть його на кони! Завяжіть йому очи! Засьвітїть смолоскипи! Їду на Прут! На коний!

Роздали ся звуки трембіти. Ватага почала спускати ся долї рікою в напрямі Косовинців.

*) Се найбільша кара у Гуцулів.

IV.

Село Косовиці називали ся инакше „Богатим селом", а його мешканцї „пшеничними князями". І справдї кругом села розкинули ся урожайні поля, покриті буйною пшеницею, а тут знов підніжя гір давало сочисту пашу для худоби. Та були часи, що найбіднійший Гуцул не проміняв би свою судьбу за мешканця Косовинців. Туж пролили ся ріки крови в боротьбі між єзуїтами і православними.

Мешканцї „Богатого села" були православними, хоч за се нераз терпіли переслїдуваня. За пнованя Йосифа переслїдуваня ослабли, і люди могли хрестити ся кілько їм хотїло ся, та за короля Франца знов розпочали ся утиски.

І тому то мешканцї „Богатого села" не мало настрашили ся, коли довідали ся, що їх дїдичка записала в смертнім завіщеню цїлий свій маєток єзуїцкому монастирови, після чого в її замку замешкав молодий ігумен монастиря єзуїт Віктор Занеккі. І хотяй про „ксьондза" Занеккі ходили погані вісти, все він таки по кількох місяцях заслужив на довірє в селї. Він знав ся добре на господарцї і він всїм давав поради та не звертав уваги на то, що єго селяне православні. А коли навіть скаржили ся єму люди на свого отця Мирона, що бере в них великі гроші за треби церковні, то він хитро відповідав:

— Я не можу мішати ся в спори православних христіян з їх духовним отцем. Робіть як знаєте.

Та що в скорі відносини між отцем Мироном і селянами дуже заострили ся, подали вони жалобу до консисторії, щоби від них забрала його. Їм відмовлено. Тодї вони перейшли на рим. кат. і вибрали своїм отцем „ксьондза" Занеккі.

Того, чого неміг зробити столїтний гнет, доконав в двох роках „ксьондз" Занеккі.

Занеккі був передше урядником в Прусах і там уважав за конечне перейти на протестантство. А що любив брати „хабарі", то його звідтам прогнали.

Занеккі тодї знов перейшов на католицизм вступив в монастир а потім і став і начальником-ігуменом.

За те, що він село зумів перевести на католицизм йому-б дав був епископ далеко краще місце, та він не хотїв сам, а просив ся оставити його в Косовинцях. Він тут надїяв ся всякої наживи.

Понятє селян о нїм скоро змінило ся. Через два місяцї уважали вже його за справдїшного чорта.

Занеккі обдирав їх і як священик і як управитель.

Як управитель замикав їх в тюрму, як вони не хотїли платити за треби сьвященикови. А як священик научав в костелї покірности й послуху.

Такий то був чоловік, проти якого Тарас виступив в перше як мститель.

Около другої години в ночи добила ся ватага Тараса до Пруту і помчала долї рікою. Невдовзї були вже в Косовинцях. Їх стрінув посол з села, який мав бути провідником местникови.

— Відповідай коротко! — закликав до него Тарас і приказав ватазї стати.

— Кілько жовнїрів в селї?, і де вони розміщені?

— Один офіцир і пятьдесять жовнїрів.

Трицять чоловік в попівскім домі. Сам „чорт" (так називали вони „ксьондза" Занеккі) живе в замку, а свій дім відав на касарню; бере за те від нас сто пятьдесять риньских.

— А де прочі двацять?

— Стоять постоєм по хатах. Офіцир з кількома живе в замку. Там тілько пять слуг. Та замок тілько о двіста кроків віддалений від попівского дому.

— Чи сторожа розставлена?

— Одна лише сторожа коло приходства.

— Чи люди всї по домах?

— Так, хоч вони і хотїли побачити тебе, та рішили, що так воно буде лїпше на будуче. А я піду з тобою. Називаю ся Ясїк.

— О тім пізнійше! — І Тарас звернув ся до ватаги.

— Розділимо ся на два віддїли. „Сокіл", Омелько, Савка, Василь, Сафрон, Стах і Король підуть зі мною — нам треба перевести суд в замку. Прочі підуть під проводом Дмитрика. А ти, — сказав Тарас Дмитрикови, — окружи приходство і постарай ся, щоби анї один білий кабат не вийшов з відтам. Та памятайте: хто убє із жажди крови, буде строго покараний, а того хто протягне руку за чужим добром, я сам застрілю на місци. А тепер в дорогу...

Всї виїхали в село. Ясїк, який знав розклад кімнат в замку пішов за Тарасом. Вони підїхали д замкови. Василь зістав ся стеречи коний а прочі увійшли в дім довгим крутим коритарем.

— Білокурий Михань залицяє ся до одної дївчини в дворі — сказав Ясїк. — І ми на певно тому знайдемо відчинені двері від кімнати, де сплять слуги.

І так дійсно було. Із кімнати доносив ся хропіт.

— Софрон і Кароль останьтесь тут, — приказав Тарас. І вони остали ся коло дверий.

— Тепер веди нас до офіцира — сказав він Ясїку.

— Офіцир на першім поверсї, на однім коритарі з „чортом" — сказав Ясїк.

Пішли по сходах. Та в тій же хвилї вискочив із кімнати офіцир з шаблею на голо із пістолєтом в руцї.

Тарас кинув ся на него стрілою і обезоружив поваливши на землю. То саме зробили другі з прочими жовнїрами, що вискочили з другої кімнати.

— Не тратьте часу, — крикнув Тарас. — Не треба вязати. Замкніть їх в кімнату жовнїрів, з відтам нема виходу.

Сповнено, як сказав Тарас, Савка остав ся на сторожі, а прочі пішли до кімнати сьвященика.

Двері були замкнені. Та Тарас і ще один товариш розважили плечима двері і поторощили. Та в кімнатї не було нїкого. Постіль була порожна а вікно відчинене.

Юлько підбіг до вікна і зауважив простирало привязане до віконниці.

— Він спустив ся із вікна — скрикнув він огірчений.

— Нї, то неможливо, — докинув Ясїк, — під вікном находить ся шанець (рів) то він забив би ся на смерть. Тут є потайний вхід в комірку, де той чорт спрятав свої сокровища. А ось цьвяхи в стїнї. Коли-б витягнути один із них то двері самі відчинять ся.

Він показав цьвяхи на стїнї, які мідяними головками украшали стїну.

— Погано, — сказав Тарас, — довго добувати ся. — І він прислухував ся, що дїяло ся на вулици. І чув там встріли і крик.

— Та вже все одно! Нуже скорше до дїла!

Почали витягати цьвяхи. По [illegible] Юлько. Він вирвав мідний цьвяшок і двері захитали ся.

Тарас вихопив у Омелька топір і цїльним ударом розбив їх. Почім почув ся шелест із середини і перед ним став той, кого шукали. Всї відступили зі здивованя.

— Що вам треба? Хто ви? — спитав він приказуючим тоном. Гордою поставою і серіозним лицем він цїлком не подобав по зверхньому на такого, якого званє він мав. Тілько його лице було смертно блїде і він дрожав.

— Я Тарас-местник, — відповів йому атаман, — підійди близше, — вже вибила твоя година.

— Я не розумію тебе — крикнув Занеккі, — за чим ти прийшов до мене? Я старав ся, розуміє ся, схоронити ся перед вами, щож було робити спокійному сьвященикови, коли до него вдирають ся узброєні люди, щоби єго убити. Та знай, моя совість чиста.

— Мовчи, дїтчий сину! — скричав Ясїк і хотїв кинути ся на єзуїта. Та Тарас його затримав.

— Ти заперечуєш свої проступки? — спитав єго Тарас. — Ти заперечуєш, що ти робив тяжкі насильства над тими бідними людьми?

— Тобі неправду говорили! Я жадав лиш від них того, на що маю право. І коли ти мене убєш, то ти будеш не „местником" а простим убийником.

Задихавшись із злости Ясїк вихопив пістолєт, та Тарас затримав його знов.

— Ясїк, сказав Тарас, — розкажи в чім провинив ся той чоловік перед тобою і другими мужиками?

Ясїк росказав о здирствах, які зробили цїле майже село бідаками. В тій хвили в низу роздав ся крик.

— Атамане, ми побідили, їх обезоружили і замкнули.

Всї радісно скрикнули, лиш Занеккі ще більше зблїд.

— Він бреше! — крикнув Занеккі.

— Не буду судити тебе, доки не буде доказана вина. Назви сьвідків, а ми їх прикличемо.

Занеккі подумав.

— Поклич Гаврила Бумбака і Івана.

— Атамане, — крикнув Ясїк, — він вибрав тих двох тому, що вони жиють на самім кінци села; він хоче використати час.

— Всьо одно. У нас є час. Юлько, Стах і Омелько підуть з провідником; возьміть добрих наших коний і кількох людий на випадок нападу і конче приведїть тих сьвідків.

— А ти зістанеш ся самий? — спитав Сокіл.

— Дам собі раду, — відповів Тарас і виймив із за пояса пістолєт і справив дулом до ксьондза.

Всї пішли.

— Слухай — сказав Тарас — коли ти ворухнеш ся, так вбю тебе. Тепер помоли ся, бо потім не буде часу; не знаю я, чи тобі удасть ся сегодня побачити ще гарний схід сонця?

Ксьондз поглянув у вікно. Краєць неба на сходї почервонїв легенько від зорі. Він здрігнув, потім зложив руки і почав молити с я. За десять хвиль прибули сьвідки.

— Покленїть ся, що будете говорити правду, звернув ся до них Тарас.

— Кленемо ся, — відповіли вони.

Їх бесїда лише доповнила картину насильства. Оповідали вони про великі кари за марниці і арешт за те, що хто там перехрестив ся тричі; оповідали і про те, що він не ховав помершого поки не дістав доброї заплати.

— Що ти на це? — спитав Тарас.

— Вони брешуть, як і всї брехали, — відповів Занеккі коротко.

— Бій-же ся Бога, — скрикнув один із сьвідків, — я брешу?

— Так, я сказав би тобі те саме, сказав Тарас ксьондзови. — По моєму той чоловік заслужив смерть; хтоне годить ся на те?

Нїхто не ворухнув ся. В кімнатї була глуха тишина, тілько через вікно продирав ся спів жайворонків; а по небі розлив ся сьвіт.

Тарас подивив ся на годинник.

— За шість хвиль пята година, — сказав він ксьондзови. — Маєш іще пять хвиль до розпорядимости.

В тім сьвященик посягнув рукою до кишенї, виняв з відтам фляшочку і підніс її до уст. Всї кинули ся до него, та вже було за пізно. Скоро в їх руках опинило ся, замість вітця Занеккі мертве тїло.

— Жалко, що не побачили його на шибеници, — сказав Ясїк.

— Мовчи, — закричав Тарас. — Він був падлюкою, та умер чоловіком. Положіть його на ліжко. А ти Стаху і Омельку перешукайте сусїдну комнату.

— Судіє, — звернув ся він в одному із сьвідків, — розділи в моїй присутности ті гроші, — сказав Тарас, коли Омелько і Стах принесли мошонку. — Село не трохи потерпіло від того чоловіка.

По перечисленю показало ся, що було всього тисяча двіста риньских.

— Банкноти нам щось не годять ся, — сказав судія Косовинців, — а гроший село вплатило йому з двацять разів більше.

— Тарасе, — звернув ся він до атамана, — позволь вдїлити частину тих гроший собі.

— Нї, — відповів Тарас, — я не візьму анї крайцаря!

— То позволь хоч нагородити твоїх людий!

— Нї, вони не наймлені убийники а местники.

В тій хвили підійшов до Тараса блїдий і схвильований Омелько. Він видко довго боров ся із собою, а вкінци сказав:

— Пане... — Стах сховав у кишеню капшучок з грішми.

Тарас захитав ся.

— Що?... Не вже-ж? — скрикнув він задихуючи ся зі зворушеня.

Стах упав перед ним на колїна.

— Прости, мій пане, — шептав він... — То спокуса... пожалуй...

Тарас повів рукою по голові.

— Де гроші? — спитав він шепотом. — Положіть їх до прочих. Сину мій нещасний, — говорив він зворушений, — ти богато пережив горя в своїм житю, однак ти мусиш умирати ганебною смертю... Змов передсмертну молитву...

— Пожалїй, — пробурмотїв сердега і повалив ся без памяти.

— Даруй йому сей раз, — просили за него другі.

— Я не можу, — ледво чутно промовив Тарас. Він відступив на крок і встрілив в Стаха. Крик здивованя вирвав ся із грудий кождого. Стах лежав мертвий.

(Дальше буде).

Віче в Скрентон, Па.

Також і наш Скрентон не лишив ся по заду, бо дня 7 серпня с. р. відбулось тут всенародне віче при участи 400 народа. Віче в означенім часї отворив д. П. Кирилюк і на предсїдателя покликав д. Г. Мрикала, а на секретарів д. В. Гришка і Михайла Бабія з Олифант, Па.

Перший забрав голос о. І. Кузів з Wilkes-Barre, Pa. Бесїдник представив зібраним, як то під теперішну хвилю нам ворожі польські часописи розписують ся, і нас Русинів називають „dzicz hajdamacka.“ Тим часом оно так не є! Бо ми, Русини, як культурний нарід мали і маємо свою культуру і свою історію. В X-ім віцї Полякам ще не снило ся про якусь культуру як ми мали вже свою лїтературу. Вже князь Володимир зачав закладати школи. З тих замерклих часів ще до нинї лишила ся чудова поема „Слово о Полку Ігоревім“. А за часів Ярослава Мудрого списано „Руську Правду“ — перший славянський кодекс карний. Знов в віцї XVI. Петро Могила заложив висшу школу — університет так званy „Могилянську академію“. Ляхи і Москалї опісля загарбали всї наші бібліотеки, обрабували всї сьвятинї науки, навіть дорогоцїнні річи, як ікони і хрести, позакрадали. З Києва закрали Ляхи дорогоцїнний хрест — певно якийсь шляґун не мав чим покрити своїх гріхів. За Марії Тереси роздїлили Польщу і Збруч нас Русинів-Українців роздїлив. Більша часть пішла під москалів, а наша Галичина опинилась під Австрією, де і до нинї зістаємо. В Росії не вільно доси друкувати своїх книжок і ґазет, а в нас в Галичинї коби Русини між собою не боролись, вже давно булиб мали свій університет. Погляньмо: Словінців ледви оден мілїон а Італійців пів мілїона в Австрії і вони мають свої університети. А нас Русинів в Галичинї є 4 мілїони і не хотять нам дати нашого університету. Чому? Бо наші Галичане подїлились на два собі ворожі табори, і одні хотять руського університету, а знов затуманені москвофули радіб бачити московський університет (так як то недавно згадував славний Фекула в своїй „Правдї“ що і їм належав ся також „русскій“ себто „московскій“ університет).

Дня 1 липня с. р. зібрались руські студенти порадитись в справі університету і тодї то як раз, польскі паничі показали свою культурність і „dzicz“. — коли наші академики зачали наради, они з „боксерами“ і „револьверами“ напали на салю університету зачали будовати барикади і стріляти з револьверів. Впав Адам Коцко від кульки з рук польского панича, а кількох ранених. Приблизили нас „медвежою“ московсько-польокою лапою. Боріть ся Братя—Галичани не кулаками, але добрим словом. Ми тепер можемо богато помочи нашим братям там в Галичинї з вільної землї Washington-а, не лише морально, але і матеріально — та дасть Бог що ми незадовго станемо на рівнї з другими народами.

Відтак зголосив ся до слова о. Ю. Левиньский зі Скрентон, Па. Завзивав він руський нарід до борби і витревалости, та за примір дав Литвинів, котрі також в Росії суть пригнетені не лише від москалів, але також і від „bratów polaków jednego obrządku“, а прецінь там також борють ся з ворогами. А хто їм найбільше помагає, хто їм дає раду? Нїхто иньший як тільки Литвини Американцї.

От-так і ми, Русини повинні робити. А особливо ті, котрі мають вертати до свого краю, своїм братям помагати боротись, з відвічними ворогами ляхами. Дальше бесїдник обговорив ляцку несправедливість в Галичинї. Поляки напали на університет, они постріляли наших академиків — тай їх сейчас випустили на волю. А у наших академиків найдено всего кілька револьверів (певно котрісь забрали з собою, бо надїялись нападу поляків), і руських студентів за те всадили в тюрму помежи найбільших злодіїв — їсти не позволено їм дати. Пригляньмо ся як то они розпізнавали місце, де стріляли поляки. Се треба було сей час зробити; а они чекали від пятницї до понедїлка, і аж тодї як знаки позамазували, вислали комісію, і комісія узнала, що то Русини самі Коцка застрілили. Дальше: Служба до арештованих не хотїла нїкого пускати, хто приходив мусів ганьби набратись від служби. Коли розійшлась чутка що стало ся на університетї, так банди польских паничів лїтали з камінєм і кидали до руських домів і руських інституций. Ну! І хтож туть „dzicz“? Русини, чи Поляки? А на провінції що дїялось? Руські дївчата спокою не мали, бо паничі польскі їх остатними словами прозивали. Вже здаєсь що більшої „dziczy“ як поляки на цїлім сьвітї нема! Тож ми Русини з Галичини, чи то з Російської України, Угорщини і Буковини, ми всї повинні себе і своїх братів боронити, перед ворогами. Дивіть ся як то жиди себе боронять! Як не раз на ярмарку бють жида — то всї жиди і жидівки біжать боронити жида. А як Русина бють то що? Русин каже: „Куме Іване втїкаймо, бо абисьмо не сьвідчили.“

Американьска „Просьвіта“ нехай нас Русинів провадить до поступу, а сьвідомість і поступ мусить у нас бути, коли будемо спільно і згідно поступати. Нинї в Америцї цїлий рух йде лиш о школи. Так само нинї і наш руський нарід в Галичинї зачав борбу о руські школи. Польскі професори видять, що наш Русин лїпше любить свою руську школу як польску — тож наших дїтий переслїдують на кождім кроцї — і руська дитина хоть би не знати як училась, они не дають її докінчити студій. Рогатинщина сего року приймає 169 учеників до І. кл. а то всьо з центів бідного руського хлопа. Се знак, що наш руський хлоп хоче ся вчити і бажає просьвіти. Не конечно всї мусять бути попами, бо нинї хлоп руський коли посїдає які такі студії, то високо стоїть морально і такий хлоп образований не дасть собі ляда якому дурневи писарчукови по карку їздити.

Отже перша поміч се школи. Але й ми мусимо помочи. Як не дамо помочи школам, не будемо мати права. Як будуть школи буде право. В кінци бесїдник ще раз звернув ся до тих, котрі гадають вертати до краю і заохотив, щоби вони підтримали свої руські банки в Галичинї, аби не тримали гроший по чужих банках. Кілько то мілїонів руських гроший лежить по чужих банках, а наші руські банки порожні в краю. Таж з тих % можнаби неодну руську справу поперти в Галичинї, а так чужі мають користь, а не ми, Русини. Кождий щирий Русин-Українець повинен дати гроші до своїх банків, а не до чужих, а тим самим підіпре свою руську справу.

На кінци удїлено голосу д. М. Хоминови з Олифант, Па. Бесїдник напятнував наших „прадїдів“, котрі не знали використати австрійської „конституції“ бо тоє що наші „дїди“ згубили, ми о тоє мусимо тепер боротись і відшуковати назад свого права. Коли в 1848 р. паньщину скасовано — за котрий то дарунок, хлоп заплатив мілїони і ще до нинї платить, тодї встали Нїмцї, Чехи, Мадяри тай і наші „bracia“ Поляки не заспали, та зачали орати сїяти ниву і збирати. Лише наш руський хлоп заспав — якось не хотїлось йому брати ся до „просьвіти“ — бо пан цїсар паньщину подарував, „тепер ми пани — ходїть куме до корчми засьпівати цїсарови многая лїта, бо він нас панами поробив“.

Ось — тому-то ми, нинї таку страшну борбу провадимо з ворогами руського народа і тому нам зле. Коли пізнїйше наш нарід зачав ся бороти о свої права, тож ляхи хитрі сказали так: „Trzeba puścić rusina na rusina“, і тому то поробили в Галичинї партії; Русини водять ся за чуби, а они в кулак сьміють ся.

На кінци д. П. Кирилюк поставив слїдуючі резолюції:

1) Зібрані на народнім вічу Русини-Українцї в Скрентон, Па. дня 7-го серпня 1910 р. пятнують варварське поступованє польських шляґунів в Галичинї, що укорочуть нам права надані австрійською конституцією, та всякими підлими і нікчемними способами і крутїйствами не хотять допустити до осягненя українського університету у Львові.

2) Висказуємо нагану і погорду австрійському правительству, що віддало Русинів на поталу тій-же шляхтї і що запрягло ся в службу польської шляхти і дивить ся крізь пальцї на ляцькі вибрики.

3) Жадаємо від тогож правительства, щоб не трактувало нас по мачошиному, але поставило нас на рівнї з другими народами Австрії і забезпечило нам житє, свободу і права від ляцької нахабности.

4) Домагаємо ся від австрійського правительства строгого слїдства та вишуканя між польськими студентами убійника бл. п. Адама Коцка і покаранє тогож після закону.

5) Жадаємо скорого заснованя самостійного українського університету у Львові.

6) Висказуємо погорду всїм тим москвофілам що йдуть рука в руку з польською шляхтою і спиняють український поступ на поли просьвітнім і економічнім.

7) Узнаємо бл. п. Адама Коцка, котрий поляг від вшехпольської кульки, народним героєм.

8) Висказуємо свій жаль і співчутє матери і родинї бл. п. Адама Коцка.

9) В кінци перестерігаємо австрійське правительство перед наслїдками, які можуть повстати єсли не спинить ляцьку самоволю в Галичинї.

Відтак предсїдатель дав сї резолюції під голосованє, і зібрані їх одноголосно приняли і одобрили. На руки о. Левинського зложили жертви $25.04 а на панахидї того самого дня зібрано $20.64 разом $45.68 на рідну школу. Зібрані відсьпівали „Ще не вмерла“ і „Не пора“ і віче закінчилось.

Михаїл Бабій секр. віча.

P. S. Кому честь, тому честь! Скрентонські патріоти і патріотки заслужили на признанє від Американської Руси-України. Видно, що в Скрентонї зерно здорове кинено на ґрунт, котрий то ґрунт видав такий красний плід. В Скрентонї не лише хлопи але і жінки, дївчата занимають ся і інтересують ся народною справою. Се, на Американській Руси перший раз міг бачити, що так богато женщин взяло участь в народнім вічу. В Скрентонї дякувати Богу якось не загнїздилась тая кацапська гниль з Олифанту, нема там „ренеґатів“ зрадників народної справи, тож нема там кому кирини ти і рити.

Тож славно Скрентонцї, що так поважним числом зібрались на народне віче, і такою поважною жертвою надїлили наших братів в Галичинї. Слава Вам руські патріоти що Вас Бог обдарив такими жінками, щирими патріотками руськими. Слава Вам патріотки руські дївчата. Ви показалисьте і дали доказ своєї любови до своєї рідної вітчини. Слава Вам руські проводирі і признанє за Вашу щиру працю.

М. Б.

Сензацийний злочин.

В Лондонї відкрито перед несповна трема тижнями злочин, що став ся в остатнім часї сензацією дня і набрав сьвітового розголосу. Справа розвиваєть ся з дня на день і публика переживає немов одну з кримінальних повістий Конана Дойля, тим інтереснїйшу, що в погони за злочинцем полїція ужила всїх найновійших винаходів, причім важну ролю відграє бездротний телеґраф. Европейська та американська преса подає що день нові подробицї тої сензацийної справи, що коротко представляєть ось як: На льондонськім передмістю Hilldrop-Crescent, напротив публичного парку мешкав у гарній віллї лїкар д-р Hawley Haver Crippen з жінкою. Є се Американець, що числить з 50 лїт і визначаєть ся низьким ростом, грубою статію та рудим, обвислим вусом. Жінка була від него о 15 лїт молодша і походила з польської родини, що виеміґрувала до Америки. Була се неаби-яка красавиця і ще перед роком виступала в лондонських кабаретах під іменем „Belle Elmore“. Хоч театр покинула, лишила ся дальше касієркою „ліґи артистів і артисток театрів ріжнородностий“. Жили обоє переважно з людьми з театральних кругів і то рекрутованих з американської кольонії в Лондонї. Дня 1 лютого с. р. гостили ще у себе знакому родину а на другий день жінка д-ра Кріпена повідомила „ліґу артисток“, що зложила уряд касієрки і виїзджає в родинних справах до Америки. Знакомих се трохи здивувало, тим більше, що на повідомленю пізнали письмо д-ра Кріпена, котрий наслїдував почерк своєї жінки. Товариство рішило навіть просити Кріпенову, щоби відкликала резиґнацію, але вже її не застали. Зате поведенє самого Кріпена видалось їм дивним, особливо коли він небавом став показувати ся публично в товаристві своєї секретарки, Етелї Le Neve, гарної 27-лїтної дївчини, що від десятьох лїт була занята в його бюрі. Ще більше здивували ся знакомі, коли на однім добродійнім фестинї панна Le Neve виступила в сукни а навіть в біжутерії Кріпенової. Тодї д-р Кріпен оповідав, що його жінка померла в Калїфорнії а небавом подав у театральній часописи „Stage“ (сцена) некрольоґічну нотатку з портретом „Белї Ельморе“. З тої пори його секретарка стала невідступною товаришкою і навіть замешкала в його домі. Родичам донесла міс Етель, що вийшла замуж за Кріпена. Але „ліґа артистів“, набравши раз підозріня, постановила пересьвідчити ся о смерти Кріпенової і вислала свого члена Неша до Америки. Там родина Кріпена заперечила, начеб у них була і померла „Белль Ельморе“. Дня 28. червня Неш заявив се д-рови Кріпенови в очи, а коли той не міг подати місцевости, де померла його жінка, повідомив про цїлу справу полїцію. До акції виступив уряд лондонської кримінальної полїції „Scotland Yard“, поручивши справу славному інспекторови Дю (Dew). Той мав кілька розмов з Кріпеном, котрий притиснений до стїни, зізнав, що його жінка не вмерла, лише виїхала до Америки, щоби взяти з ним розвід і звінчати ся там з ким иншим. По такім зізнаню інспектор Дю перевів дня 8. с. м. ревізію в домі д-ра Кріпена, але не викрив нїчого, що обтяжало-б його. І тепер, як доказують анґлїйські часописи, лондонська полїція зробила велику похибку, не окруживши наглядом підозрілого чоловіка та його дому, де після зізнань сусїдів дїяли ся дивні річи. Дня 14. м. м. інспектор Дю приступив до другої, докладнїйшої ревізії віллї на передмістю Hilldrop-Crescent, але вже не застав д-ра Кріпена: він щез без слїду ще перед трема днями. Зате ревізія довела до страшного відкритя. В пивници під камінним помостом найдено останки людського тїла, що складали ся з мяса, відділеного від костий і представляючого наслїдком розкладу вже лише напів плинну масу. Тих частий, що могли послужити до означеня пола, не знайдено в пивници; не було також голови, рук і ніг жертви. Кости д-р Кріпен або спалив або усунув в инший спосіб. Мясо було прикидане негашеним вапном, щоб усунути трупячу вонь. Нема найменшого сумнїву, що се труп Кріпенової, котра щезла ще дня 2. лютого с. р. Дальше доходженє викрило, що дня 9. м. м. др Кріпен велїв свому помічникови купити убранє для хлопця, в яке перебрала ся його „секретарка“ і того самого дня обоє утїкли. Сейчас розтелеґрафовано стежні листи по цїлім сьвітї з докладним описом Кріпена та його товаришки. Пущено 6.500 телеґрам а крім того уряд кримінальної полїції „Scotland Yard“ визначив грошеву нагороду за відкритє утїкачів. Але минуло девять днів і на слїди Кріпена годї було попасти. Аж дня 22 м. м. надійшла шифрована депеша з Атлянтийського океану, що на корабли „Montrose“, котрий відійшов з Антверпії до Монтреалю в Канадї, находить ся якийсь Робінзон в товаристві хлопця. В них підозрівали д-ра Кріпена і його товаришку, бо показувало ся, що хлопець є справдї перебраною дївчиною. Корабель „Montrose“ має апарат бездротного телеґрафу, що дїлає лише на 250 анґлїйських миль, а що він находив ся вже дальше на мори, то його депешу перетелеґрафував другий корабель до Ліверпулю, а звідси вислано її до Лондону. По кількох годинах капітан корабля „Montrose“ вислав другу депешу, в котрій потвердив своє перше донесенє. Льондонська полїція вислала сейчас інспектора Дю в погоню. Телеґрафічно візвано поспішний пароплав „Laurentic“, котрий саме відходив з Ліверпулю до Канади, щоби заждав на Дю.

І дійсно коли Дю прибув до Монтреалю в Канадї на два днї скорше, чим корабель „Montrose“ та коли опісля удав ся на його поміст, пізнав в перебраних утїкачів. Іх сейчас арештовано. З початку Кріпен заявив, що не буде робити нїяких перепон в справі депортованя його до Анґлії, але як показує ся в послїдних днях змінив свою постанову. На всякий однак случай його з товаришкою перевезуть коло 18-го до Анґлії до відбуде ся процес. Чи однак його засудять — се річ дуже непевна, позаяк знатоки лїкарі до днесь не можуть розпізнати, чи труп найдений в пивници є трупом мущини чи жінки, а не то, щоб могли доказати, що се є труп пошукуваної. А без такого доказу засуд обжалованого після анґлїйських прав є немислимий.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА.

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,
Published every Thursday at 184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSZYN, Superintendent
Box 112, Elizabeth, N. J.
Адреса мешкання:
326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ, editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“
часопись для руского народа в Америцї і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:
в Америцї на 12 місяцїв $2.00
до стар. краю на 12 місяцїв $2.00
в Америцї на 6 місяцїв $1.00

Оплачувати газету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджі строваним листї, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є карточку, котру достанете від почтаря або агента на експресовім офісї, пішлїть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

В перші роковини.

На дни 29-го липня с. р. минув власне рік, як „помилуваний“ австрийським цїсарем Мирослав Січинський почав відсиджувати свою 20-лїтню вязницю. З тої нагоди „Дїло“ подає деякі подробицї з житя Мирослава, які — здаєть ся — будуть цїкавити і наших читачів, тому подаємо їх тут в передруку.

„Обставини, серед яких Мирослав Січинський живе в тюрмі, такі:

Спершу уміщено його в келїї в партері, та опісля призначено йому келїю на першім поверсї, де перебуває й доси. В тій самій келїї перебуває разом з ним ще один вязень.

Страву дістають вязні три рази денно. Страва, як звичайно в тюрмі, груба і одностайна. Молока зовсім нема, мясо два рази в тиждень. Поліпшенє за свої гроші, зароблені в тюрмі, дозволене тільки раз на тиждень, в недїлю через закупно в тюремнім склепі — в висоті 40 сотиків.

Робота — примусова, тільки вибір її залежить від волї вязня. Мирослав Січинський вибрав собі роботу в столярні, — волів її, ніж писанє в канцелярії. Робота — платна, очевидно дуже низько. Заробіток дїлить ся на три части: одну часть забирає держава на удержанє вязня, одна йде на згадане поліпшенє харчу, а третя зберігаєть ся для вязня і вручаєть ся йому при виходї з тюрми.

Встають вязні лїтом о год. 5, зимою о 5½. О год. 6 ій стають уже до роботи і працюють до год. 11½. Тоді обід і полуднева відпочинок, а від год. 1—6 знов робота. В тім часї одногодинна перерва на прохід. Спати треба йти обовязково о год. 8½, хоч сьвітло горить цїлу ніч. Значить, на читанє і взагалї на умові заняття остаєть ся вільний час тільки між год. 6—8½ вечером. В недїлї і сьвята обох обрядів вязні вільні від роботи, за те обовязкова участь в богослуженю.

Тюремна біблїотека — неважна. Зате вільно діставати „зі сьвіта“ книжки наукового змісту, яких однак вже не можна віддавати „на сьвіт,“ тільки треба задержати в себе і забрати з собою аж при виходї з тюрми. Мирослав Січинський займаєть ся тепер своєю спецїяльністю — історією і наукою француської і англ. мови. Родина просила міністерство судівництва о скорочене часу примусової працї, щоб він міг більше віддавати ся науцї, але просьбу відкинено.

Відвідувати Мирослава Січинського дозволяють раз на два місяцї двом особам на 15 мінут. Відвідує його мати, яка й живе в Станиславові, і котрась зі сестер. Відвідини відбувають ся в присутности тюремного урядника, при чім вязень і відвідуючі знаходять ся за двома окремими перегородами, так, що можуть тільки здалека розмовляти з собою. Просьбу родини, щоби з огляду на її численність дозволено відвідини більшому числу осіб нараз, міністерство судівництва відкинуло.

Що року в дни 12-го цьвітня Мирославу Січинському призначена темниця, в якій він і перебув другі роковини свого вчинку.

Загалом — тюрму переносить Мирослав Січинський бодро, не падає духом, а та духова рівновага зберігає його здоровлє.

Нехайже здоровлє тїла і духа — кінчить автор — не опускає його й надалї і поможе перенести йому важку тюрму та зберігти себе до житя на волї!“

Отсе бажанє — думаємо — подїляє вся наша суспільність, між якою певне нема людини, яка не бажала би, щоб Мирослав Січинський як найвчаснїйше вийшов на волю. І посол Лагодинський безперечно висловив тільки думку цїлого нашого народу, коли в своїй сегорічній буджетовій промові заявив, що „доки Січинський буде томити ся в тюрмі, доти руский нарід бачитиме в тім живе сьвідоцтво крайне ворожого настрою австрийських правлячих кругів до Русинів.“

По процесї.

З попереднього ч. „Свободи“ довідались читачі, що обжаловані Кирчів і Цурковський перевели в судї доказ правди; значить, вони доказали, що Арсеній звів дійсно Марину Кринїтську. На тім можна би вже властиво закінчити цїлу справу, но ми уважаємо за відповідне сказати ще й кілька слів про те, що за то лайдатство православного ігумена мусїло перетерпіти двох наших невинних людей. Отже до річи:

Коли Арсеній вніс до суду скаргу о очерненє і коли палата радних (grand jury) знайшла в його скарзї єство злочину, опинила ся справа Арсенія в руках державної прокураторії. Звичайно воно так дїєть ся, що палата радних заки видасть своє рішенє, чи якась справа надаєть ся до судового доходження, взиває також і обжалованих до переслухання. В гім однак випадку палата радних не кликала обжалованих на переслуханє. Як отже прокуратор одержав осуд палати радних, то розуміє ть ся, першою його річею було — зарядити арештованє обжалованих. Одного отже дня по полудни з'явило ся в редакції „Свободи“ аж чотирох детективів. Двох з них стануло при входових дверех редакції „Свободи“, а другі два увійшли до середини. В редакції „Свободи“ було тоді крім Кирчова і Цурковського ще й кількох посторонних людей, но детективи немали трудної задачі довідатись, котрий з поміж тих людей є Кирчів а котрий Цурковський, бо вони подали свої імена самі. Розуміє ть ся, що детективи заарештували їх обох і повели на полїцію.

На полїції трактували їх як злочинцїв так само, як трактують прим. тих, що допустили ся морду. Отже насамперед відфотоґрафували їх обох з переду і з обох боків (з профілю), а потім піддали їх помірам після системи Бертілїона. Та система полягає на тім, що арештованим міряють чашку голови, рамена, кажуть натягати руки, як би мали їх прибити до хреста, аби довідатись, як далеко вони сягають, кажуть витискати пальцями знаки на восковій таблицї і т. д. Належить згадати, що ті фотоґрафії разом з описом помірів після сеї системи Бертілїона йдуть потім до так званої Rogues Gallery, по нашому „Ґалєрія злочинцїв“ і як такий арештований колись другий раз щось прошкробає, то полїція буде вже дуже легко знати, з ким має до дїла. Коли Кирчів і Цурковський перейшли через такі „церемонії“, тоді поставлено їх разом з бродягами Ню Йорку, яких арештовано в тім самім дни, на підвисшенім місци, на сценї свого рода, а на сали находило ся кілька сот Ню-Йорських детективів. Вони мали на лицях маски і видно їм було лише очи. І ті детективи в масках приглядали ся по черзї арештованим зі всїх боків, казали їм переходитись по сценї, аби пізнати, який їх хід, і позволяли собі при тих оглядинах на ріжного рода „дотепи“. І коли так оглядали Кирчова, то шеф детективів представляв його так: „Дивіть ся на сего проклятого „Гурґеріґ“; він робить гроші в той спосіб, що очернює невинних людей у своїй ґазеті“, а коли знов прийшла черга на Цурковського, то його зарекомендував той сам шеф такими словами: „Сей драбуга — то пріятель тамтого Гунґері; дивіть ся, він має таку бороду, що нею можнаб обділити цїле Баверї“. А Бареві — се така дїльниця Ню Йорку, з котрої рекрутують ся найбільші опришки.

По сих оглядинах запроторено відтак Кирчова і Цурковського до полїційних арештів. В тім дни були сї арешти переповнені і для Кирчова і Цурковського не було вже місця. Всаджено їх отже до льоху під арештом, а за товаришів дали їм трьох нїґрів. Сей льох — то була така низенька цюпа, що в ній не мож було навіть випростуватись. Не було в ній анї лавки анї нічого, на що можна-б бодай опертись; були лише голі мури і — виходок; а слабеньке сьвітло доходило лише через грубе, матове скло віконця над зелїзними дверми, що провадили на арештантський коритар. В тім темнавім льоху мусїли Кирчів і Цурковський пересидїти з загнутими по турецьки колїнами від 6. год. з вечера до 11. год. перед полуднем слїдуючого дня. Розуміє ть ся, що не могли там навіть бесїди бути про те, аби в ночи вони могли бодай на одну хвилину задрімнути, хиба що буля-б вони клались в одїню на зимну і забруджену камяну доліжку. А нїґри знов жвали через увесь час тютюн, кляли, реготались і плювали багою на всї боки. До того льоху не приносив їм нїхто анї вечері, анї снїдання, анї навіть води; вони мусїли лише дихати воздухом, який був так густим, що справді задержала-б ся в нїм сокира... От так пересидїли Кирчів і Цурковський 16 годин в полїційнім льоху і той час згабали ся їм бути роком...

На другий день около полудня запровадило їх чотирох полїсменів до кримїналу (Tombs), який є при судї в Ню-Йорку. Там назначили їм „нумера“ і дали арештанський обід. Наші арештанти не їли однак сего обіду, бо о. Н. Підгорецький, парох Ню-Йорку, зафундував їм з реставрації обід і кілька пачок папіросів. Відтак по обіді того самого дня ставили їх перед судією, який назначив на них заруку (bail). Спершу наложив був судія на Кирчова тисяч 500 дол. заруки, а на Цурковського тисяч дол. Коли однак адвокат представив коротенько їх справу перед судом, знизив судія заруку на Кирчова з тисяч 500 дол., на тисяч дол., а на Цурковського з тисяч дол. на 500. Ще в тім самім дни постарав ся адвокат разом з о. Підгорецьким о ручителїв тай остаточно Кирчова і Цурковського випущено на волю.

Близько три місяцї пізнїйше прийшло до судової розправи. Православні батюшки постарали ся о те, що суд розписав сю розправу як раз на наші Різдвяні Сьвята. Вправдї адвокат обжалованих ставив в судї внесок, аби з огляду на Різдвяні Сьвята так Арсенія як і обжалованих відложити розправу, но православні батюшки показались такими ревними християнами, що вони волїли обходити так велике сьвято в Ню-Йорськім судї, як у своїх церквах, бо вони через прокуратора рішучо спротивились такому відкладаню розправи. Треба зазначити, що православні батюшки, домагаючись, аби розправа відбувала ся в часї Різдвяних Сьвят, робили се хитро і з вирахуваним пляном. Вони, бачите, гадали, що Кирчів і Цурковський не будуть могли на час Різдвяних Сьвят спровадити своїх сьвідків з Пенсильвенії до Ню-Йорку, то отже справа піде для них легко, як з маслом. Коли-ж ті самі батюшки побачили потім, що на коритари в судї находять ся сьвідки обжалованих, то вони вже самі годились на те, аби розправу відрочити на по Сьвята, бо вони думали, що сьвідки обжалованих не схочуть ждати і сьвяткувати Різдва в Ню-Йорку, лише що вони розїдуть ся домів, до своїх родин і потім вже або не схочуть тягнути ся знов до Ню-Йорку або в кождім разї обжаловані будуть мати через се більші кошти. Но обжаловані, а зглядно їх адвокат, знюхавши справу носом, не хотїв на се приставати — і розправа мусїла таки розпочатись в первісно назначенім речинцї.

Перший день розправи припав іменно, на 5. січня, 1909 р. В тім дни вильосовано лише судїв присяглих і полагоджено вступні правні формальности; властива-ж розправа розпочала ся на другий день; значить, на самий наш Сьвятий Вечер. Нам здаєть ся, що кождий знає, чим то є для руських родин Сьвятий Різдвяний Вечер. Кождий знає, як то Русини в Америцї з одної сторони радїсно, що вони діждали ся Сьвятого Вечера, а з другої сторони з тугою за своїми кревними в старім краю, той Сьвятий Вечер сьвяткують; як то в родинї складають собі взаїмні желания з нагоди Рождества Христового; як то по вечері в родинї колядують і величають Христа народженого; як то діточки тїшать ся і веселять ся, бо вони дістануть якийсь даруночок „Christmas present“ від тата або від мами. Се знає кождий Русин і нам властиво злишно про те говорити. Но зовсїм інакше обходила той Сьвятий Вечер родина Кирчова і Цурковського в Навечеріє Рождества Христового; зізнавав в судї Арсеній у своїй власній справі і коли скінчилась того дня розправа, судія не пустив Кирчова і Цурковського до дому, лише казав їх замкнути до арешту. Жени обжалованих не знали спершу, що могло стати ся з їх мужами, тай ждали на них з вечерою. І минала година за годиною, а вони ждали. Вже була пізна ніч, а їх мужі і батьки дїтей як не приходили, так не приходили... Аж тодї допера мусїло їм прийти на думку, що їх мужі мають Сьвятий Вечер в „Івановій хатї“. Коли їх сусїди тїшились і радувались Сьвятим Рождеством Христовим, то вони і їх дїти заливались гіркими слезами... Кирчів-же і Цурковський сидїли на Сьвятий Вечер у своїх цюпах та дивлячись через вікна з зелїзними кратами, як на небі сяють зорі, поликали так само слези, що в сей так сьвятий час вони відірвані від своїх родин... А й ніяк не могли вони дати знати своїм жінкам, що домів не прийдуть, бо арештанська служба не позволила їм навіть засллати телєґрамів...

Оттак то терпїло невинно двох наших патріотів за лайдатство Арсенія. Не може бути тут й найменшого сумнїву, що справа за-для якої вони терпіли, не була їх приватною справою, бо особисто їх прецїнь мало що могло обходити, що Арсеній знасилував Марію Кринїтську. Коли вони позволили, аби брудне дїло цареславного ігумена було у „Свободї“ публично напятноване то вони учинили се в тій цїли, щоби отворити Русинам в Америцї очи, якої то породи суть ті цареславні місіонарі, котрі так горливо подвизають ся між нашим народом. Правда, що вони могли відкликати сю статю, в якій закидувано Арсенію знасилуванє дївчини; вони однак сего не зробили; а не зробили тому, бо вони були зовсїм певні, що за ними є правда, що вони в судї докажуть Арсенію його лайдатство. І в тій певній вірі у слушність своєї справи вони хотїли щоби перед американським судом осоромив ся головний цареславний подвижник і його місія, хоч би хвилево через те вони й мусїли потерпіти...

Ну, та й слава і честь най вам буде за те, панове Кирчів і Цурковський.

А. П. Подолян.

Чиж се не справа загалу?

Кому не відомий ґреміяльний перехід галицького народа в Пассаік, Н. Дж. на шизму?! Кому не відоме брутальне нахабство чорносотенної кліки в цілій Америці, їх злодійське перетяганє Русинів на цареславє і безцеремонне грабленє кервавиці нашого руського народа — церквей і сьвященичих помешкань?! Всюди, де не глянемо, де не поступимо ся, подибаємо ся з сею страшною заразою, знаною під назвою: російська цареславна шизма. Пропаґатори тої шизми, маючі вже з уродженя нахил до чужої власности, і хотяй не мають найменчої правної підстави до нас і нашого народа та його дібр, у своїй дикій ненависти до нашого руського обряду, сьвященьства і народа, пустили ся безсоромно на дорогу бандицького розбою і рабують наші церкви перекупством, віскою, пивом і туманенєм несьвідомого народа, вмавляючи у замотиличених ще в краю кацапськими науками байки про єдність Росіян і Русинів і т. п.

А помагаємо в тій деструктивній роботі своїм ворогам ми самі нашою „поступовою“ байдужностію і браком солідарного а відважного виступу против девастаторів.

Як виглядає ґреміяльний перехід Русинів кат. на шизму, а з ними і перехід рус. кат. церквей в руки батюшків, а опісля успішна боротьба против нахабства найлїпшим доказом єсть Jersey Cit-ська парохія і її церков, котрою шизматики тїшили ся як найліпшою добичею, а котра нинї находить ся в руках властивих її парохіян і властителїв. Так само має ся річ „з ґреміяльним переходом галицьких вірних рус. кат. обряду на шизму в Пассаіку, Н. Дж.; росс.-угорський сьвященик Гумічко а в послїдних часах (1908 році) галицький москвофіл Крохмальний, оба рус. кат. сьвященики тепер вже настоящії батюшки, при помочи кацапського дяка Боруха і кількох, (не всіх) закацапщених тростісів церкви сьв. ап. Петра і Павла на третій улици зробили як кажуть „добровільний перехід на шизму! Не кажуть москалї і їх аґенти, що сего злочину допустили ся урядники церковні з батюшкою і то не всї, бо нарід як нарід не знаючи нічого, хиба те, що батюшка на проповіди торочить що неділї і сьвята про єдину, неділиму, спасаєму царославну віру і російську державу, ані в думцї собі не має того, що він перемінив ся у „Москаля або Московку“. Нарід чим був перед двома роками тим єсть і нинї, ходив до руської церкви на 3-ту strit-у та ходить і тепер, молив ся так само як і тепер, як вірив в „єдину, сьвятую, соборною, апостольскую церков“, так вірить і тепер. В души нашого чоловіка (не явного ренеґата за гроші) чи дівчини, нема жадної зміни. Правда, видить той нарід деяку зміну і чує її ухом а відчуває і душею як наприклад видить, що єгомосць з борідкою як в краю пан окоман Вушобійський або таки з доброю мітлою як Янкель з його села, чує, що батюшка „щокає та какає“ в церкві та таке иньше, але гадає, що в Америці так мусить бути. Гадає так, а батюшка обріхуючи його не то впевнює чоловіка в його розумованю, а навпаки вмовляє що так правити Службу Божу як Москалї, носити бороду як батюшка, щокати та какати єсть правдиво твердо по русски.

От така то шизма і в Пассаіку. Я не кажу, щоби її не було цїлком — єсть она, але єслиби хотів сотворити шизматицьку парохію з самих „сознательнійших русских“ шизматиків в Пассаіку, то ручу, що не лише батюшка Клоповський і Борух, стовпи шизматицькі, утікали би з Пассаіку, аж би ся за ними курило, але навіть ті теперішні тростіси, шизматицькі бізнесмени мусїли би оглядати ся за иншим плейзом!!

Маса народна, зіпсута в части, не почуває ся бути анї Росіянином, анї шизматиком. Адвертайзмент шизмі в Пассаіку робять батюшка, дяк і здеправовані до ґрунту тростіси-бізнесісти.

Нам треба знати душу людську, успособленє нашого християнина і з того цінити вартість шизми. Нам треба, пізнавши душу нашого чоловіка, не приписувати йому всьої вини його блуду-шизми, але з цїлим розмахом нашої інтелектуально-моральної сили ударити обухом по голові самої гидри, загнати до кримiналу злодіїв і розбійників, котрі наш нарід обікрали з церквей і чеснот, тростісів поставити перед американський суд, бо они незаконно, по злодійськи рабували і рабують наш нарід. Робіть всюди так, як в Джерзи Сіти, зробіть так і в Пассаіку, а тодї покаже ся правдиве лице шизми і їх покровителїв.

Тому не від річи буде пригадати і закликати цїлий нарід руський в Америці до виповненя обовязку християнського, братського і народного: помочи отцю Олексї Пристайови, котрий працює тепер в Пассаіку морально і матеріяльно. Єсли віднесе о. Пристай і Пассаічане побіду (а ми того надїємо ся), буде се триюмф цїлого нашого народа і цїлої нашої церкви в Америцї.

ДЕ Є

Михайл Копюрко, родом з Микулинець, пов. Тернопіль. 4 літ тому був в Ню Йорку а пізнїйше виїхав десь до West Virginiї або North Dakotи. За подане його точної адреси дам 25 дол. нагороди.

Vas. Kociurko
c/o J. Skrobajlo
35 E. 1-st Str. New York, N. Y.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до відома усїм членам Тов. „Зорі“ в New York-у Відділ 69 Р. Н. Союза, що в суботу дня 20-го с. м. відбуде ся місячний мітинґ, та що на сим мітинґу відбуде ся вибір делеґата на XI. Конвенцію Р. Н. Союза.

Т. Лабовский,
гол. рек. секр.

Спростованє.

Перт Амбой, Н. Дж. Бр. сьв. Вас. Великого, від. 168 Р. Н. Союза в Америці відкликує протест в справі о. Івана Ардана, а звернений против директора друкарнї, о. П. Понятишина, понеже той протест бувший секретар, Антін Кукурудз непорадивши ся братства і не сказавши нічого самовільно підписав і відіслав, неначе-б то цїле брацтво протестувало; тимчасом о тім пілком бр. не знало. За се сейчас він зістав уканий грошево і суспендований з бр. і Р. Н. Союза. Ми, то є наше цїле бр. заявляємо, що протест висланий ніби в нашім імени є сфальшований а як такий не існуючий.

Григ. Клин, секр.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Серпень.

18	Ч	Евсигнія
19	П	Преобр. Госп.
20	С	Дометія, Пул.
21	Н	Еміліяна
22	П	Матея апост.
23	В	Лаврентія м.
24	С	Евпла. Клявдії

— Минувшого вівтірка якийсь напів божевільний виконав атентат на майора міста Ню-Йорку, Ґейнора в хвили, коли сей всідав на пароxід, щоб провести один місяць ферій на мори. Злочинець, се видалений з міскої служби урядник стрілив 4 рази з револьвера та ранив майора тяжко в шию. Його сейчас арештовано, і він подав як мотив свого вчинку пімсту за виданеє його зі служби. В виду незвичайної популярности майора Ґейнора, вість про атентат порушила весь сьвіт. Наспіли тисячі телеґрами співчутя від найвизначнійших особистостий так в краю як і з заграниці. На щастє рана гоїть ся і майор днесь є вже поза всякою небезпекою, мимо того, що кулї все ще не видобуто. Атентат на Ґейнора вказує, що в Америцї чимраз небезпечнійше стає жити тим, які дійсно хотять совісно сповняти повзяті на себе обовязкі.

— Чіпають ся вже й українських професорів. У Львові ходять слухи, що академічний сенат львівского університету порішив виступити з дисциплїнарним слїдством проти трох українських професорів того університету, а то против Мих. Грушевского, Ст. Днїстряньского і Ол. Колесси. Польскі університетскі власти кажуть, що сї професори причинили ся до останних кровавих подій на університетї. По справедливости одначе, належало-б, аби судові власти виступали із карним слїдством власне проти тому сенатови львівского університету, котрий своєю русиножерністю на чолї з своїм ректором Ґломбіньским, спричинив, що полялась українська кров і упав укр. труп на львівскому університетї.

— Цісарскі маневри, які мали відбути ся сего року частію в Галичині і на Угорщинї зістали відкликані, бо в околицях, де мали бути маневри, ширить ся між кіньми пошесть носатини. Дотеперішні приготованя до сих маневрів коштували більше, як 600 тисяч корон.

— На місце уступившого посла до сойму в окрузї Стрий п. д-ра Евгена Олесницкого — кандидує українский посол парляментарний др. Петрушевич, адвокат зі Скольского.

— Новий українский посол до парляменту. Минулого тижня помер у Відни нагло сионїстичний посол др. Ґабель. Був він вибраний послом до парляменту в окрузї виборчім Бучач-Підгайцї, а єго заступником був вибраний Др. Льонгин Цегельский. Тепер по смерти Ґабля п. Цегельский вступив в посольскі права і на слїдуючій сесії буде вже засїдати в парляментї. Таким чином гурт українских послів в парляментї побільшив ся о одного більше.

— Апарат для „проваленя“ бесїдника. Японьский інжинір Ямякова видумав апарат, при помочи якого можна в парляментї перервати мову бесїдника в досить радикальний спосіб. Після проєкту винахідця, від кождого посольского крісла іде трубочка проміром 5 центової монети. Всї трубочки сходять ся під трибуною бесїдника. Перед засїданєм роздає ть ся всім послам оловяні кульки. Коли посол зауважить, що бесїдник надуживає терпеливости зібраних, кидає кульку в трубочку, Кулька котить ся під трибуну, а трибуна так устроєна, що коли збере ть ся більше половини всіх кульок, вона в млї ока провалює ся з бесїдником, наче сатана під землю. За хвилю вилїзає посол з під помоста, розуміє ся не ушкоджений.

— Холєра в Росії приймає страшні розміри, а найбільше ширить ся на Українї. О остатнім часї в Чернигові занедужало 15 осіб, померло 7. В чернигівскій ґубернії на 74 випадків холєри померло 31 людий. В Новочеркавску занедужало 59 людий, а померло 19. В черкавскім окрузї занедужало 102 людий, померло 47. В першім і другім Доньскім окрузї померло на холєру 17 осіб на 31 недужих. В сальскім окрузї занедужало 31, померло 22. В дінецкім окрузї захоріло 196, померло 117. В хоперскім окр. захоріло 15, померло 5; в таганроґскім і Таганрозї занедужало 106, померло 19; в ростовскім окрузї захоріло 204, померло 78; в Ростові і Нахічеванї захоріло 258, померло 85. За тиждень занедужало 1.002, видужало 542, померло 409. В Севастополї знова занедужали 3 особи. Лежить хорих 6. В Олександрівску занедужало 107, померло 33, лежить хорих 93. В Керчі занедужало 14, померло 8, лежить хорих 51. В Акерманї занедужало 3 людий. В Тифлісї занедужало 2 людий а в повітї 1. В селї Острій Луцї коло Миколаївска занедужало на холєру і померло 4 людий. В київскій ґуб. за тиждень занедужало 190, померло 66. В орловскій ґуб. занедужало 90, померло 37. В ростовскім градоначальстві за тиждень занедужало 303, померло 97. Від початку пошести занедужало 2.871, померло 904. В Севастополї померло 3, лежить хорих 4.

MT. CARMEL, PA., бр. сьв. Ап. П. і П. від. 5 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся дня 21 го с. м. в церковній гали, точно о год. 3-ій по пол. Річні справоздання і вибір нового уряду. Члени неявивші ся підлягають карі після статутів. Непоплативші своїх належитостий зістануть вичеркнені. — Ів. Ялко пр., Ґ. Гук кас., Анд. Мільо секр.

ВІЧЕ

в справі послїдних подій на львівськім університетї

відбуде ся

в неділю дня 21 серпня 1910 р.

в церковній, гали в Wilkes Barre, Pa.

ріг улиць River & Chestnut.

Русини з Edwardsville, Pa., Kingston, Pa., Swoyers, Pa., Breslau, Pa., Ashley, Pa. — і всїх сусідних плейзів прибудьте численно — бо справа важна.

Комітет.

Чи знаєте, що Русини живучі між одноміліоновим населенєм Польського народу устроюють

в West Pullman Chicago, Ill.

Велике Народне Віче

в справі послїдних подій на львівськім університетї,

котре відбуде ся

в неділю, дня 28-го серпня 1910 р.

в гали М. Гаврилків 12048 Halstead Street

Братя і Сестри, у кого єсть єще каплина козацької крови, нехай прийде на віче.

Реферати виголосять: 1. д. В. Костів, 2. о. Н. Струтинський, 3. о. М. Балог, 4. д. С. Янович, 5. Д-р М. Карлюк.

Комітет.

Габт-ахт! Позір! Бачність!

Українська Банда (музика)

в Jersey City, N. J.

F133

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в понеділок, 5-го септембра 1910 р.

(Labor Day)

в Elks Assembly Hall, 188 Grand Street.

Поч. о год. 3-ій по пол. Вступ від особи 25 цнт.

За добру забаву ручить КОМІТЕТ.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Іх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ,
712 Carson St. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут Кульчицкий,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Бєля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чеґін, Cleveland, O

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, 439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Box 1464 Olyphant, Pa. Lack. Co.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин,
Box 112, Elizabeth, N. J.
Адреса мешканя:
326 Rose Hill Place,
Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський, 184 Hudson St. New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 84 Hudson St., New York, N. Y.

Головний орґанізатор:
Мих. Бєля, 56 Hamilton St., Holyoke, Mass

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз“ — принимає членів до 45 літ житя.
Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А“ (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ $400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ $200.00.

Посмертне за діти від $15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00.
б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“.

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час (від 3 місяців до року) платять ся після специяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кождий раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітинґи брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза поміщає ся безплатно один раз в рубрициї „Рух в Відділах Р. Н. Союза“.

ОГОЛОШЕНЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союза по 4 центів від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменче 10 слів

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і иньші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошене адреси 25 центів.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цїлости. В противнім разї оголошене безуслівно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тїй фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголошене несовісної фірми; кромі сего редакція доложить всїх старань, щоб ошуста потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошенє, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дїйсно зможуть додержати того, що обіцюють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошене.

9) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких поквітовань.

До всїх Вп. Секретарів і Орґанізаторів Відділів Р. Н. Союза.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали деклярацій без виповненя сьвідоцтва лікарського, яке находить ся на другій стороні деклярації, позаяк такі не будуть приняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню деклярацій просимо на те уважати, щоби на деклярациї було подано на яке посмертне член хоче належати перечеркненєм слова ціле або половину посмертне (ого), кілько має він і його жена літ, імя жени або якого иньшого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або рускої віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на деклярациї пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах деклярациї.

Місячні справозданя т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів прошу виповнювати і присилати враз з деклярациями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союза в Америці.

Ч. 1392 КВІТ $500.00
на пятьсот долярів котрі п. Марія Красівска, опікунка отримала як сир. часть по Андрею з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Frod City, Pa. 24-го юлія 1910.
Марія Красівска.
Сьвідки:
Б. С.
Василь Рудавский.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 63.
Б. С. предс.,
Василь Рудавский секр.

Ч. 1436 КВІТ $250.00
на двіста пятьдесят долярів, котрі п. Анна Сеньчак отримала як посмертну запомогу по мужу Михайлї з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Glen Lyon, Pa. 12 авґуста 1910.
Анна Сеньчак.
Сьвідки:
Никита Мадяк,
Андрей Зувіцкий.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 27.
Гр. Жидяк предс.,
Алекс. Фринцко секр.

Ч. 1451 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Антін Осаґла отримав як посмертну запомогу по женї Теодора з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Sayre, Pa. 7-го авґуста 1910.
Теодор Осаґла.
Сьвідки:
Гр. Ковалевич,
Даниїл Новак.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 107.
Стефан Солак предс.,
Лучейка Антін секр.

Рух
в віддїлах Р. Н. Союза

PORT JERVIS, N. J. бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 198 Р. Н. С. подає до відома, що мітинґ відбуде ся 21. серпня, вечером о год. 7-ій під Рим. Кат. Костелом на Ball St. Всї члени мають явити ся бо буде касовий обрахунок. Член, котрий має старий довг мусить на мітинґу всьо оплатити. — І. Прохир пр., Г. Заборский секр.

TROY, N. Y. Тов. „Січ“, від. 271 подає до загальної відомости всїм своїм членам, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 21-го серпня в гали церковній на 3-ій cor. Monral St. точно о год. пів до 6-ої вечером, на котрім мусять явити ся всї члени, бо суть важні справи. доповняючий вибір комітету, справозданє касове і більше важних справ. Неявивший ся член заплатить 50 ц. а урядник доляра кари. Кождий член мусить вирівнати всї свої залеглости, член котрий не заплатить свого довгу буде виключений з Тов. і Р. Н. С. Нових членів будемо принимати без вступного до Товариства а до Р. Н. С. після Статута через два місяці: в Серпню і Вересню — Роман Городецкий секр.

CHISHOLM, MINN. бр. сьв. Мих. Арх. від. 116 повідомляє, що дня 21. серпня с. р. відбуде ся надзвичайний мітинґ в домі п. Мих. Плейзи зі слїдуючим порядку: 1) Відчитанє і пояснене Статутів Р. Н. С.; 2) Справозданє старого Виділу; 3) Вибір нового виділу; 4) Впис нових членів без вступного; 5) збиранє місячних вкладок і 6) замкненє мітинґу. Рівнож повідомляє ся що місячні мітинґи будуть відбуватись кождої неділї по 20-ім. Не явивші ся члени будуть карані після статута. — Мих. Плейза предс., Йос. Кручовский секр.

TAYLOR, PA. Подаю до відома усім подальшим членам відділу 92-го Р. Н. С. щоби ся затримали з усякими переписками до мене длятого що я зістав суспендований з уряду секретаря Головним предсїдателем Р. Н. С. З переписками прошу заждати, аж оголосить ся нова адреса секретаря. — Йосиф Сенюк.

RHONE, PA. брат. сьв. Спаса від. 29 Р. Н. С. взиває Василя Кундрата, щоби дав о собі знати. Єсли не зголосить ся найдальше до дня 19 с. м. на низше подану адресу буде виключений з Р. Н. С. — Григ. Озоґа, Rhone, Pa.

BELLE VALLEY, O. від. 224 взиває членів: Яків Латанишин і Панько Кадиляк, щоб безпроволочно явили ся і заплатили довгуючий за 2 місяці розмет. В противнім разї зістануть вичеркнені. — Н. Гадик пр., Ів Наумець скр.

Пошукуваня осіб
(Оголошене в сїй рубрицї коштує по 2 цнт. від слова).

— Де єсть Яґа Роік по першім мужеви, а по другім Яґа Кульчицка, родом з Борок Малих, повіт Скалат. 14 літ як виїхали з цїлою родиною до Парани Бразилія. Хтоб о них знав зволить ласкаво донести на адресу: Василь Роік.
Box 16 Albion, R. I.

ОГОЛОШЕНЄ.
Дякоучитель і управитель хору пошукує посади в Америці.
Адрес: Michal Soltys,
40 Elizabeth st.,
Ottawa, Canada.

Дрібні оголошеня.
(Оголошене в сїй рубрицї коштує по 3 цнт. від слова).

Улюблені напитки ріжних народів на земли.

Коли саме справа умірованого уживаня алькоголю з дня на день зискує тревальшу підставу, а навіть коли повстала політична партія „прогібіціоністи“, яка за ціль собі поклала ширенє цїлковитої повздержливости від уживаня алькоголевих напитків, то не від річи здаєсь буде застановитись над тим, чи лиш Европейцї уживали і уживають горячих напитків, чи є то в ужитю і у иньших народів землї? Отже як переконались учені і як доказує нам історія алькоголеві напитки розповсюднені суть по цїлій земли і у всїх народів, та стоять у тісній злуцї з характером, культурним і просьвітним житєм, управою ріллї і торговлею даних народів.

Зачнім проте перегляд уживаня алькоголю від Азії, від косатих Хінців, бо вони вже тисячі літ перед Христом мали свою питому культуру, яку майже незмінену переховали аж до теперішних часів. Вже від трех тисяч літ, як говорять нам історичні досліди уживають Китайцї напитку, який приготовлюють з рижу з додатком квасного тїста з пшеницї. Напій сей називали Китайцї „солодким вином“, хотяй винна лоза звісною їм є доцерва від р. 130 по Хр., бо тодї приніс її там з воєнних походів їх полководець Тшанг-Кіян. Ще і днесь пють Китайцї се „рижове вино“, однак лише при торжествах, бо в повседневнім житю уживають вони напитку з рижу, що є посередним напитком між пивом а горівкою. Китайцї мають ще страшно сильний напиток званий кауліянґ або горівка з проса, против якого наша горівка або рум суть ще слабою лїмонядою. Японцї мають т. зв. „сакі“, що є нічим иншим, як вином з рижу, підчас коли пиво з рижу приготовлюють за помочию т. зв. „рацї“ т. є. ферменту (кисненя) з цибулї, чорного перцю і піменту. В подібний спосіб поступають і мешканцї маляйських островів при приготовленю свого „тапаї“ як рівнож і мешканцї острова Борнео.

Звісною є також річею, що Китайцї як також і Японцї радо пють чай. Також і у Монґолів є чай народним напитком, хотяй приготовлене і подаванє його ледви буде відповідати нашим звичаям. Коли увійдемо до шатра і коли виповнимо ріжні чемности, приняті у них при повитаню гостя, показуєсь панї дому і мовчки подає гостеви на повитанє руки. Опісля подаєсь їй деревляну чарочку, яку кождий носить при собі і она небавком приносить її назад, наповнену чаєм і молоком. В маючих родинах садять гостя перед столиком, на якім лежить масло, мука з вівса, припечене просо і кусники сира, усе у гарно лякерованих мисочках; гість вибирає, що йому до вподоби і кидає у чай. Монгольське вино пєсь також горяче, а складаєсь воно з сироватки, яка якийсь час кисне, а опісля дестилюєсь. Треба дійсно бути монґолом, щоб пити такий напиток, який має нудкавий смак і відражаючий запах.

Також у всїх народів, що ще жиють у на пів дикім станї, а передовсім у народів кочуючих творить молоко підставу до їх улюблених напитків. У тім станї цивілїзації стояли і стоять доси монгольські і татарські племена, що ще і доси задержали свій кумис і кефір. Старинний грецький писатель і історик оповідає в який спосіб старинні Скити, що замешкували околицї нинїшньої російської України, приготовляли кумис т. є. кобиляче молоко. „Коли видоять молоко, тоді ставлять його у глубокі, деревляні діжки і кажуть своїм невільникам мішати його. То що находить ся на горі уходить за найлучше“. Нинька зливаєсь молоко у шкіряні мішки і додаєсь там зкваснїлого молока, при чім мішаєсь молоко патичком. В той спосіб повстає по двох або трох днях напиток. В подібний спосіб приготовляє ся з молока инший напиток, дуже поживний, що зове ся „кефір“. Мешканцї Афґаністану приготовляють собі подібні напитки з овечого молока, а також мешканцї Ірляндії переховують богато овечого молока в бочілках і опісля, коли воно скваснїє пють його. В ідентичний спосіб приготовляють також Кафри у полудневій Африцї свій кумис.

Мешканцям горячого підсоня вистарчає зовсїм молоко з кокосових оріхів. Хто з подорожуючих Европейців пив такий напиток, той з приятностию споминає його охолоджуючий смак, і слиб трафилось йому ще раз там бути, то нераз попросить о сей напиток мешканців тих горячих околиць. Сок зрілих кокосових оріхів є ясно воднистої краски, з легким синїм закрашенєм і не дуже вибагливого смаку. Сок молодих оріхів є ще більше подібний до молока, має богато цукру і крохмалю у собі та є кліїстий, але за то не так гасить спрагу, є однак дуже смачний.

Також і мешканцям Африки не збуває на власних родах напитків. Іслям, себто віра Магомета, що зборонює пити вино, своїм впливом не сягає так далеко, щоб зборонювала усі напитки. Хоче вірний син Магомета підкріпитись араком або горівкою то знайде він тисячі викрутів, щоб оминути закон пророка а єсли ті не вистарчать, тоді принайменше уживає віски по арабски „gaya“ як медицини. Всї африканські подорожні впевнюють, що у північній Африцї між приверженцями науки Магоме-

да, найшли споре число любителів пива і віски. У околицях Нілю дестилює ся вино з дактилів. В инших сторонах Африки виробляють напитки з цукру.

Абісинці роблять з меду свій улюблений напиток, званий „детш“ або „гидромель“. У східній Африці уміють мешканці з бананів а у Ґвінеї з пнів пальм виробляти упоюючі напої. В Полінезії національним напитком є Кава або Ава.

У тім краю ніяка гостина, ніяка забава не може обійтись без ави. Ростина, з якої виробляють сей напиток, є родом корчика перцю, якого грубий корінь містить у собі наркотик (усипляюче средство), з якого робили давнійше лік проти астми т. є. дихавиці. Коли чужинець або гість появить ся у якій місцевости сего краю, тоді по привитаню подає йому господар корінь ави. Сли гість роздавить його, то є знаком, що желає собі того напитку і йому сейчас його подають. Єсли-ж гість сховає дарунок, тоді значить, що він не желає собі його.

Ава має солодкавий смак і для Европейців не конче приятний, мешканцям Полінезії однак і білим людям котрі до неї призвичаїлись, смакує она дуже, бо пють її пристрасно; она ділає ошоломяюче і при надмірнім ужитю спричиняє біль голови, притуплене памяти і легкі прояви деревіня членів тіла.

Мешканці Тагиту, коли прибули до них Европейці, пили лиш жерельну воду і молоко. З часом однак, коли привезено до них помаранчеві дерева з над берегів Середземного моря і коли сі дерева почали там сильно розростатись і обильні видавати плоди, почали і вони робити з них вино. Вони робили собі з лодиґи бамбусової начиня, наповняли їх соком з помаранч і варили се. В сей спосіб приготовлений напій є сильно ошоломляючий і розгорячуючий. Спокійні передтим мешканці, коли його напють ся, стають ся гіршими від диких зьвірів і тому найострійші закони забороняють виріб того рода напитків у тім краю. Однак мимо сего, коли дозрівають помаранчі, збирають ся мешканці Тагиту потайки в ночи, приносять свої начиня і приговивши з дозрілих овочів напій, віддають ся, попивши ся, найбільшим і недаючим описати ся орґіям. Анї кари грошеві анї вязниця не в стані викоріните сего страшного налогу у тих людий.

У давнійших мешканців Мексика, як і у їх потомків таким національним напитком є „Pulque.“ Роблять його з певного рода кактуса, аґави; зпочатку напій сей не можна взяти до уст по причині острого і неприятного запаху. Коли однак чоловік привикне до сего запаху, то радо пє сей квасковатий, холодячий і дуже поживний напій. Мексиканські Індіяни уміють з „pulque“ робити рід горівки, яка однак страшно шкідливо ділає на нерви.

Пізним літом і в осени дозріває у полудневій Америці один рід чаю, що у нас мало є звісний, який однак в житю полудневих Американців грає визначну ролю. Зовесь він у торговли „Yerba-Mate.“ Наші поселенці в Бразилії зовуть його гервою.

Є то вічно зелене 4—8 метрів високе дерево, з лискучими листками, що росте дико в Парані ґрупками дерев, часом і по 100 штук, перемішаних з иншими тропічними і підтропічними корчами.

При приготовленю параґванського чаю стинає ся дерева в відповідній високости, подібно, як у нас в краю діється се при стинаню вершків верб. Стяті галузки сушить ся на огни на отвертих місцях, а вкінци товчесь їх деревляними товкачками.

Параґвайський чай ріжнить ся тим від китайського, що він не є так сильний і не ділає так шкідливо на нерви та не спроваджує безсонности, як се діється при тім посліднім, хотяй і сей рід чаю має побуджаючий вплив і зменшає нераз почуте голоду, хотяй при катарі жолудка і кишок є він улекшаючим травлене средством, ділає охолоджуючо і гасить жажду і то тим скорше, чим горячійшим його пє ся. В полудневій Бразилії є сей рід чаю дуже поживючний, як средство улекшуюче травлене, позаяк у тім краю головною поживою мешканців є чорна, тяжко-стравна фасоля. Також при фебрі, яка панує у тих краях, має бути параґвайський чай дуже помічним средством.

При тих своїх прикметах може сей рід чаю статись грізним конкурентом у торговлі китайського чаю, тим більше, що ціна його далеко низша від китайського.

Справоздане касове

„Рус. Нар. Союза" за місяць Червень 1910 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	326	03
2	Mt. Carmel, Pa.	61	85
3	Olyphant, Pa.	258	21
4	Jersey City, N. J.	55	14
5	Mt. Carmel, Pa.	91	50
6	Brownsville, Pa.	98	60
7	McAdoo, Pa.	167	06
8	Elmira, Heights, N. Y.	56	91
9	St. Clair, Pa.	114	00
10	Ansonia, Conn.	105	13
11	Waterbury, Conn	33	75
12	Yonkers, N. Y.	104	36
13	Troy, N. Y.	34	59
14	St. Louis, Mo.	107	88
15	Buffalo, N. Y.	43	57
16	Lansford, Pa.	234	39
17	West Pawlet, Vt.	44	25
18	Seymour Conn.	27	00
19	Priceburg, Pa.	79	28
20	Jessup, Pa.	76	07
21	Mayfield, Pa.	16	00
22	Manown, Pa.	2	00
23	Homestead, Pa.	61	00
24	Shamokin, Pa.	22	57
25	Trauger, Pa.	54	71
26	Belle Vernon, Pa.	31	00
27	Glen Lyon, Pa.	64	17
28	Mahanoy Plane, Pa.	204	47
29	Rhone, Pa.	62	20
30	Breslau, Pa.	—	—
31	Eleanor, Pa.	37	00
32	Trauger, Pa.	54	00
33	Northampton, Pa	232	27
34	Old Forge, Pa.	29	00
35	Whitney, Pa.	50	25
36	Scottdale, Pa.	44	85
37	Chisholm, Minn.	75	35
38	Auburn, N. Y.	89	34
39	Syracuse, N. Y.	52	57
40	Edwardsville, Pa.	36	57
41	Westmoreland, Pa	38	42
42	Passaic, N. J.	91	73
43	Simpson, Pa.	38	00
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00
45	Philadelphia, Pa.	44	18
46	Plymouth, Pa.	164	00
47	Ambridge, Pa.	105	48
48	McKeesport, Pa.	117	42
49	Powhatan, W.Va.	18	00
50	Desloge, Mo.	4	00
51	Yatesboro, Pa.	54	05
52	Holyoke, Mass.	54	71
53	Pittsburg, Pa.	209	12
54	Terryville, Conn.	15	99
55	Carnegie, Pa.	113	05
56	Alegeny, Pa.	45	92
57	Cohoes, N. Y.	29	39
58	Raney, Pa.	80	59
59	Leinsering, Pa.	55	09
60	Baltimore, Md.	12	36
61	Dunlo, Pa.	100	82
62	Monessen, Pa.	121	58
63	Ford City, Pa.	73	14
64	Gradatim, Pa.	5	00
65	Elizabeth, N. J.	102	71
66	New York, N. Y.	47	56
67	Butler, Pa.	171	26
68	Ansonia, Conn.	—	—
69	New York, N. Y.	29	00
70	Jersey City, N. J.	117	06
71	FranklinFurnace N. J.	20	00
72	Alden Sta., Pa.	89	71
73	Providence, R. I.	12	51
74	Granville, N. Y.	24	00
75	Mt. Carmel, Pa.	25	00
76	Newark, N. J.	34	91
77	Yorkville, O.	19	00
78	Minersville, Pa.	204	71
79	Meyersdale, Pa.	17	00
80	Pleasant Valley, Pa.	64	00
81	Baltimore, Md.	24	62
82	New Alexandria, Pa.	130	23
83	Carnegie, Pa.	12	99
84	Carnegie, Pa.	63	70
85	Hazleton, Pa.	166	70
86	Olyphant, Pa.	72	00
87	Lancaster, N. Y.	30	85
88	Tonawanda, N. Y	15	56
89	Simpson, Pa.	16	00
90	Centralia, Pa.	23	00
91	McKees Rocks, Pa	138	87
92	Taylor, Pa.	136	47
93	Newburgh, O.	20	00
94	New Britain, Conn	52	18
95	Beavers Meadows Pa.	65	99
96	Pittsburg, Pa.	72	40
97	Marion Heights, Pa.	17	21
98	Shenandoah, Pa.	31	35
99	Wilkes Barre Pa.	114	33
100	McKeesport, Pa.	16	25
101	Canonsburg, Pa.	7	13
102	Cleveland, O.	103	34
103	Export, Pa.	7	00
104	Perth Amboy, N.J	105	47
105	Nicetown, Pa.	23	40
106	Chicago, Ill.	89	53
107	Sayre, Pa.	48	71
108	New York, N. Y.	89	48
109	Ellswoth, Pa.	31	00
110	Leetsdale, Pa.	31	00
111	Allegheny, Pa.	13	85
112	Cleveland, O.	23	39
113	New Florence, Pa.	59	87
114	Dunmore, Pa.	56	00
115	New Philadelphia Pa.	35	00
116	Chisholm, Minn.	13	17
117	New York, N. Y.	65	86
118	Pittsburg, Pa.	13	13
119	Latrobe, Pa.	43	00
120	Spangler, Pa.	67	76
121	Trenton, N. J.	139	54
122	Trenton, N. J.	67	60
123	Scranton, Pa.	217	60
124	Ormrod, Pa.	35	41
125	Chicago, Ill.	10	79
126	Beaver Dale, Pa.	35	00
127	Buffalo, N. Y.	62	17
128	Lorain, O.	20	10
129	Sykesville, Pa.	50	64
130	Pittsburg, Pa.	28	44
131	Buffalo, N. Y.	5	57
132	McKeesport, Pa.	39	99
133	Newark, N. J.	46	04
134	Ernest, Pa.	43	00
135	Smoke Run, Pa.	165	76
136	Carnegie, Pa.	30	24
137	West Seneca, NY.	10	00
138	Philadelphia, Pa.	9	85
139	Oil City, Pa.	32	00
140	Youngstown, O.	77	60
141	Little Falls, N.Y.	38	13
142	Elisabeth, N. J.	46	30
143	Windber, Pa.	34	00
144	New York, N. Y.	31	99
145	Altoona, Pa.	24	00
146	McKees Rocks, Pa	39	00
147	Allentown, Pa.	62	39
148	California, Pa.	26	00
149	West Seneca N.Y.	39	50
150	Pittsfield, Mass.	16	14
151	Allentown, Pa.	6	99
152	Homestead, Pa.	—	—
153	Berwick, Pa.	94	24
154	Dunmore, Pa.	37	60
155	Perth Amboy, N.J	22	59
156	Sheffield, Pa.	16	00
157	Donora, Pa.	65	42
158	New Kensington, Pa.	43	92
159	Herkimer, N. Y.	37	22
160	Jamaica, N. Y.	30	41
161	Tower City, Pa.	26	25
162	Scranton, Pa.	69	27
163	Edmonton, Alta.	14	57
164	N. Hadley, Mass.	16	71
165	Chicago, Ill.	72	05
166	Barnesboro, Pa.	49	00
167	Cumbola, Pa.	32	42
168	Perth Amboy, N. J.	25	94
169	Scranton, Pa.	35	96
170	Chauncey, Pa.	40	43
171	Pittsburgh, Pa.	34	12
172	Saltsburg, Pa.	19	00
173	Cleveland, O.	20	57
174	Oxford Furnace, N. J.	38	05
175	Detroit, Mich.	21	42
176	New Burgh, N. Y.	—	—
177	Vegreville, Alta., Can.	9	00
178	Manchester, N.H.	6	75
179	St. Louis, Mo.	68	85
180	Scarbo, W. Va.	23	50
181	Manville, R. I.	9	13
182	Dixonville, Pa.	39	74
183	Sunderland Mass.	21	19
184	Whiting, Ind.	61	17
185	Hazleton, Pa.	56	00
186	McAdoo, Pa.	40	57
187	Ford City, Pa.	26	42
188	Ginter, Pa.	64	34
189	South Fork, Pa.	43	32
190	Newark, N. J.	21	84
191	Troy, N. Y.	38	57
192	Herkimer, N. Y.	39	96
193	Red Star, W. Va.	13	50
194	Minneapolis, Min.	24	73
195	Peckskill, N. Y.	17	57
196	Whiting, Ind.	42	45
197	Swoyers, Pa.	52	21
198	Port Jerwis, N.Y.	44	22
199	Whiting, Ind.	34	39
200	Syracuse, N. Y.	14	83
201	Whippany, N. J.	15	85
202	Auburn, N. Y.	23	96
203	Brooklyn, N. Y.	27	39
204	New York, N. Y.	12	19
205	Emerald, Pa.	31	85
206	Woonsocket R.I.	22	35
207	Jeanette, Pa.	69	28
208	Kingston, Pa	76	78
209	Carteret, N. J.	91	50
210	Westchester, N.Y.	23	00
211	Stapleton, N. Y.	14	81
212	Cleveland, O.	16	00
213	Bayonne, N. J.	22	91
214	McKees Rocks Pa	32	55
215	New York, N. Y.	15	44
216	Hazleton, Pa.	42	00
217	Rochester, N. Y.	15	63
218	Youngstown, O.	22	00
219	Bakerton, Pa.	53	95
220	Brooklyn, N. Y.	12	56
221	Chicago, Ill.	27	38
222	Mahanoy City, Pa	75	79
223	PortBuckley, Pa.	50	16
224	Belle Valley, O.	34	25
225	Desloge, Mo.	36	30
226	Hammond, Ind.	30	85
227	Derry, Pa.	54	70
228	St. Clair, Pa.	22	00
229	Scranton, Pa.	122	04
230	Monessen, Pa.	17	57
231	Scranton, Pa.	35	28
232	Hinsdale, N. H.	11	88
233	Passaic, N. J.	56	42
234	Elizabethport, N. J.	32	52
235	Rossford, O.	31	71
236	Ambridge, Pa.	12	69
237	Chester, Pa.	44	53
238	New Alexandria, Pa.	7	57
239	Philadelphia, Pa.	61	85
240	Phoenixville, Pa.	18	55
241	Newark, N. J.	19	08
242	Hawthorne, Ill.	21	56
243	West Pullman, Ill.	16	27
244	Bellefonte, Pa.	19	57
245	Trenton, N. J.	43	00
246	Crompton, R. I.	13	91
247	Wilmington, Del.	28	40
248	Coatesville, Pa.	37	03
249	Nanticoke, Pa.	32	17
250	Pittsburg, Pa.	75	78
251	Cleveland, O.	25	97
252	Northampton, Pa	23	19
253	Lopez, Pa.	45	56
254	New Britain, Con.	18	83
255	West Newton, Pa	40	30
256	Ronco, Pa.	21	14
257	Spring Valley, NY	12	56
258	West End Pittsburgh, Pa.	18	99
259	Chicago, Ill.	18	92
260	Taylor, Pa.	31	11
261	Taylor, Pa.	29	00
262	Ansonia, Conn.	14	56
263	McKeesRocks, Pa.	35	09
264	Juliet, Ill.	50	75
265	Taylor, Pa.	54	90
266	Glen Lyon, Pa.	27	71
267	Kingston, Pa.	27	42
268	Duquesne, Pa.	32	00
269	East Chicago, Ill.	37	80
270	Youngstown, O.	21	20
271	Troy, N. Y.	26	57
272	Delano, Pa.	14	00
273	Hudson, N. Y.	70	18
274	Youngstown, O.	34	33
275	Perth Amboy, N.J.	31	00
276	Ambridge, Pa.	54	15
277	Hartford, Conn.	14	45
278	Wilkes Barre, Pa	30	23
279	GlenCampbell, Pa	35	75
280			
281	Manchester, N.Y.	48	90
282	Syracuse, N. Y.	41	60
283	Auburn, N. Y.	30	38
284	Rome, N. Y.	23	10
285	Glassport, Pa.	34	10

Свобода за Калєндар за 1910 р.	110.00
Чек Р. Н. Союза No. 1126 прийшов до каси	150.00
Прихід за Червень с. р. єсть	14,306.50

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.

Николаю Павлик, Ford City, Pa.	$500.00
Якові Лапіцкім, Pittsburg, Pa.	500.00
Петрі Ершемик, Tower City, Pa.	200.00
Михайлї Сеньчак, Glen Lyon, Pa.	250.00
Івані Яворскім, New York, N. Y.	1000.00
Ільку Шпирка, New Britain, Conn.	500.00
Михайлї Чарножицкім, Monessen, Pa.	1000.00
Михайлї Пег, Dunlo, Pa.	500.00
Прокопі Святковскім, Hazleton, Pa.	200.00
Михайлї Ковач, Beaverdale, Pa.	1000.00
Дмитрі Корнута, Lackawanna, N. Y.	500.00
Розалії Хомяк, Pittsburg, Pa.	400.00
Анні Костишин, New York, N. Y.	400.00
Теодорі Осагла, Sayre, Pa.	400.00
Анні Гречух, Jersey City, N. J.	400.00
Анні Погребецкій, Lansford, Pa.	400.00
Анєлї Бандрівській, Pittsburg, Pa.	400.00
Ксені Борис, Wilkes-Barre, Pa.	400.00

Сиротинська часть по:

Грицю Боївка, Mahanoy City, Pa.	250.00
Йосифі Кміцінськім, Pittsburg, Pa.	500.00

Запомога для:

Андрея Гузеляк, Priceburg, Pa.	200.00
„Свобода" за роботи друкарсьчі для Р. Н. С.	417.43
Засіданє контрольної комісії	151.01
Платня Головних Урядників	190.00
Нагорода орґанізаторів	165.71
Орґан Р. Н. С.	1,399.60
Адміністрація Р. Н. Союза	147.69
Розхід за місяць Червень с. р. єсть	$12,371.44

Зіставлене:

Прихід за місяць Червень с. р. єсть	$14,306.50
Готівка з кін. Мая 1910 р. остала	72,263.16
Весь прихід єсть	$86,569.66
Розхід за місяць Червень с. р. єсть	12,371.44
Готівка з кінцем Червня с. р. остає	$74,198.22

З того:

Фонд сирітський виносить	$36,703.88
,, резервовий ,,	19,969.88
,, народний ,,	3,817.05
,, бідних ,,	4,593.02
,, розпорядимий ,,	9,114.39
Разом	$74,198.22

Д. Капітула, предс.
А. Шаршонь, кас. С. Ядловський, секр. фін.

Велике народне Віче

в справі послїдних подій на львівськім унїверситетї
відбуде ся
в гали церковній при Sinclair Street,
в McKeesport, Pa.
в недїлю дня 24 августа 1910
о год. 4-ій по полудни.

За Комітет:
о. Ст. Ващишин

Справоздане касове

Руск. Молод. Союза за місяць Червень 1910 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	13	80
2	Mt. Carmel, Pa.		75
3	Olyphant, Pa.	6	25
4	Jersey City, N. J.	2	15
5	Mt. Carmel, Pa	3	50
6	Brownsville, Pa.		—
7	McAdoo, Pa.	8	65
8	Elmira, N. Y.	2	25
9	St. Clair, Pa.	5	47
10	Ansonia, Conn.	8	63
11	Waterbury, Conn	1	00
12	Yonkers, N. Y.	1	25
14	St. Louis, Mo.	5	95
15	Lansford, Pa.	6	15
16	Seymour, Conn.	3	60
19	Priceburg, Pa.	8	55
20	Jessup, Pa.	3	50
21	Mayfield, Pa.		50
23	Homestead, Pa.		—
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.		—
26	Belle Vernon, Pa.		75
27	Glen Lyon, Pa.	12	15
28	Mahanoy Plane, Pa.	6	00
29	Rhone, Pa.	5	40
30	Breslau, Pa.		—
33	NorthamptonPa	23	30
35	Whitney, Pa.		75
36	Scottdale, Pa.	3	60
37	Chisholm, Minn.	3	25
38	Auburn, N. Y.	5	50
39	Syracuse, N. Y.	1	50
42	Passaic, N. J.	11	05
43	Simpson, Pa.	3	25
45	Philadelphia, Pa	1	75
46	Plymouth, Pa.	9	23
47	Ambridge, Pa.	3	00
48	McKeesport, Pa.	2	75
53	Pittsburg, Pa.	11	25
55	Carnegie, Pa.	3	00
56	Allegheny, Pa	1	75
58	Ramey, Pa.		—
59	Leisering, Pa.	2	75
60	Baltimore M. D.	2	05
61	Dunlo, Pa.	2	25
62	Monessen, Pa.	3	60
63	Ford City, Pa.	1	75
65	Elizabeth, N. J.	3	87
66	New York, N. Y.	2	25
67	Butler, Pa.	3	00
68	Ansonia, Conn.		—
69	New York, N. Y.		25
70	Jersey City, N. J.	2	95
72	Alden Sta, Pa.	6	45
73	Providence, R. I.	2	25
81	Baltimore, M. D.		90
82	New Alexandria, Pa.	3	00
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	3	50
86	Olyphant, Pa.		50
87	Lancaster, N. Y.	2	15
90	Centralia, Pa.		25
91	McKeesRocks Pa	1	75
92	Taylor, Pa.	4	00
94	NewBritain Conn		—
96	Pittsburg, Pa.	7	00
97	Mar. Heights, Pa	1	75
98	Shenandoah Pa.	5	00
99	Wilkes Barre, Pa	3	25
102	Cleveland, O.	2	25
104	Perth Amboy, NJ	3	85
105	Nicetown, Pa.		75
106	Chicago, Ill.	1	50
107	Sayre, Pa.	3	00
108	New York, N. Y.	2	00
109	Ellsworth, Pa.		75
113	New Florence, Pa		25
115	Chisholm Minn.		25
116	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	2	75
121	Trenton, N. J.	20	33
123	Scranton, Pa.	4	75
126	Beaverdale, Pa.		50
127	Buffalo, N. Y		25
128	Lorain, O.	1	50
129	Sykesville, Pa.	2	00
130	Pittsburg, Pa.	1	00
132	McKeesport, Pa.	3	50
133	Newark, N. J.	1	50
134	Ernest, Pa.		—
135	Smoke Run, Pa.	2	25
136	Carnegie, Pa.	1	75
140	Youngstown, O.	1	25
142	Elizabeth, N. J.	1	50
144	New York, N. Y.	1	50
147	Allentown, Pa.	2	75
148	California, Pa.	1	00
153	Berwick, Pa.		—
155	Perth Amboy, NJ		—
157	Donora, Pa.	4	50
182	Dixonville, Pa.	2	10
188	Ginter, Pa.	1	50
191	Troy, N. J.		—
197	Swoyers, Pa.	2	25
201	Whippany, N. J.		50
203	Brooklyn, N. Y.		50
207	Jeanette, Pa.	1	65
208	Kingston, Pa.	12	30
213	Bayonne, N. J.		75
222	MahanoyCity Pa	4	50
223	PortBowkley, Pa	3	25
227	Derry, Pa.	4	10
229	Scranton, Pa.	8	10
233	Passaic, N. J.	2	58
244	Bellefonte, Pa.	1	75
245	Trenton, N. J.	2	75
246	Crompton. R. I.		25
247	Wilmington, Del.		50
252	Northampton, Pa.		20
260	Taylor, Pa.		—
273	Hudson, N. Y.		—
276	Ambridge, Pa.		25

Прихід за Червень єсть 378.84

РОЗХІД:

Посм. по бл. п. Марії Babришко, Allentown, Pa.	15.00
Платня секретарів	10.00
Разом розхід за Червень є	25.00

Зіставлене:

Прихід за Червень	378.84
Готівка з кінцем міс. Мая остала	7,955.07
Разом прихід єсть	$8,333.91
Розхід за Червень єсть......	25.00
Готівка з кін. Червня с. р. остає.............	$8,308.91

Дм. Капітула, предс.
А. Шаршонь, касієр.
С. Ядловский, фін. секр.